

نام کتاب: رنگ شناس تفهیم باس (پنجمین دوره)

نام نویسنده: نادر موسوی قاطم

تعداد صفحات: ۱۲۳ صفحه

تاریخ انتشار: سال ۱۳۹۲

کافیہ بونکل

CaffeineBookly.com

@caffeinebookly

caffeinebookly

[@caffeinebookly](#)

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

تصویر ۳-۲۷ – طرح لباس انجام شده به وسیلهٔ مدادرنگی با استفاده از هاشور

- الف – هاشور مقاطع
- ب – ترکیب رنگ‌ها به شیوهٔ لایه به لایه (لغزشی)
- پ – هاشور به شیوهٔ تکررنگی

کاربرد مداد آبرنگی:

۱

۲

تصویر ۲۸—کار با مداد آبرنگی: با این وسیله می‌توان جلوه‌های آبرنگی را با مدادرنگی نمایش داد. خیس کردن نوک مداد، خیس کردن زمینه‌ی کار و یا کشیدن قلم موی خیس پس از کار با مداد آبرنگی، از روش‌های بدکارگیری آن است.

تصویر ۲۹ – طرح لباس با مداد آبرنگی

تصویر ۳۰- نمونه‌هایی از کاربرد مداد آبرنگی

الف - روش خیس کردن نوک مداد

ب - روش خیس کردن زمینه کار

ب - کشیدن قلم موی خیس در انتهای کار

- * ابزار کمکی در استفاده از مدادرنگی دست یا سطوح دیگر، دچار آسیب نگردند.
- * ابزارهای کمکی مورد استفاده به هنگام کار با مداد و مدادرنگی، تخته شاسی و گیره مناسب با آن، کاتر و پاک کن و نیز فیکساتیو است. بهتر است طرح های انجام شده با این وسائل این که مداد فقط به یک شکل تراشیده می شود، درصد بالای از مغز آن نیز بودر شده، از بین می رود.

تصویر ۳۱— استفاده از کاتر برای تراشیدن مدادرنگی

- * پاستل و انواع آن مداد پاستل (باروکش چوبی شبیه مدادرنگی) و مدادشمیعی (شبیه پاستل ها از لحاظ کاربرد شباهت زیادی به مداد و زغال دارند و به دو صورت گچی و روغنی عرضه می شوند. البته ۳-۳۲).

تصویر ۳۲— انواع پاستل

۱ مداد شمیعی

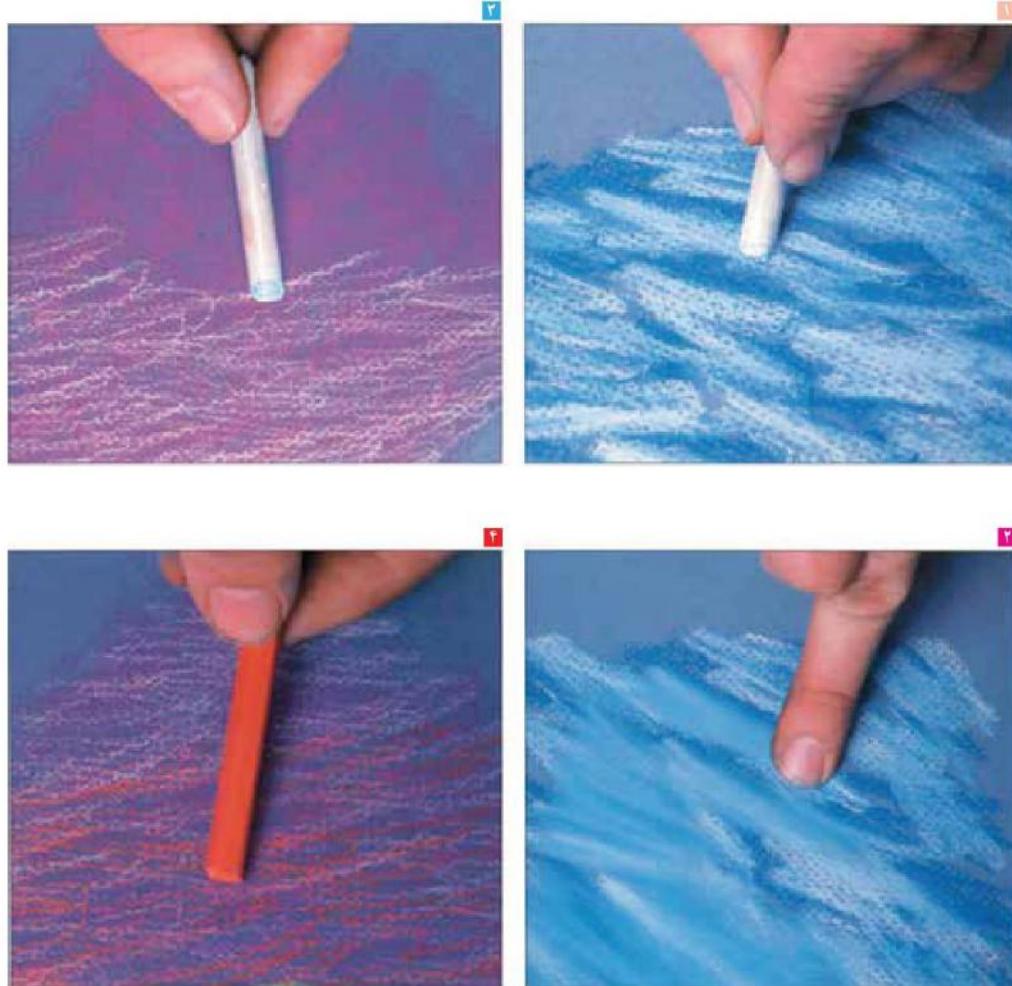
۲ مداد پاستل

۳ پاستل نیمه چرب

۴ پاستل گچی (خشک)

۵ و ۶ پاستل چرب (روغنی)

* قابلیت‌های ترکیب رنگ با استفاده از پاستل گچی:

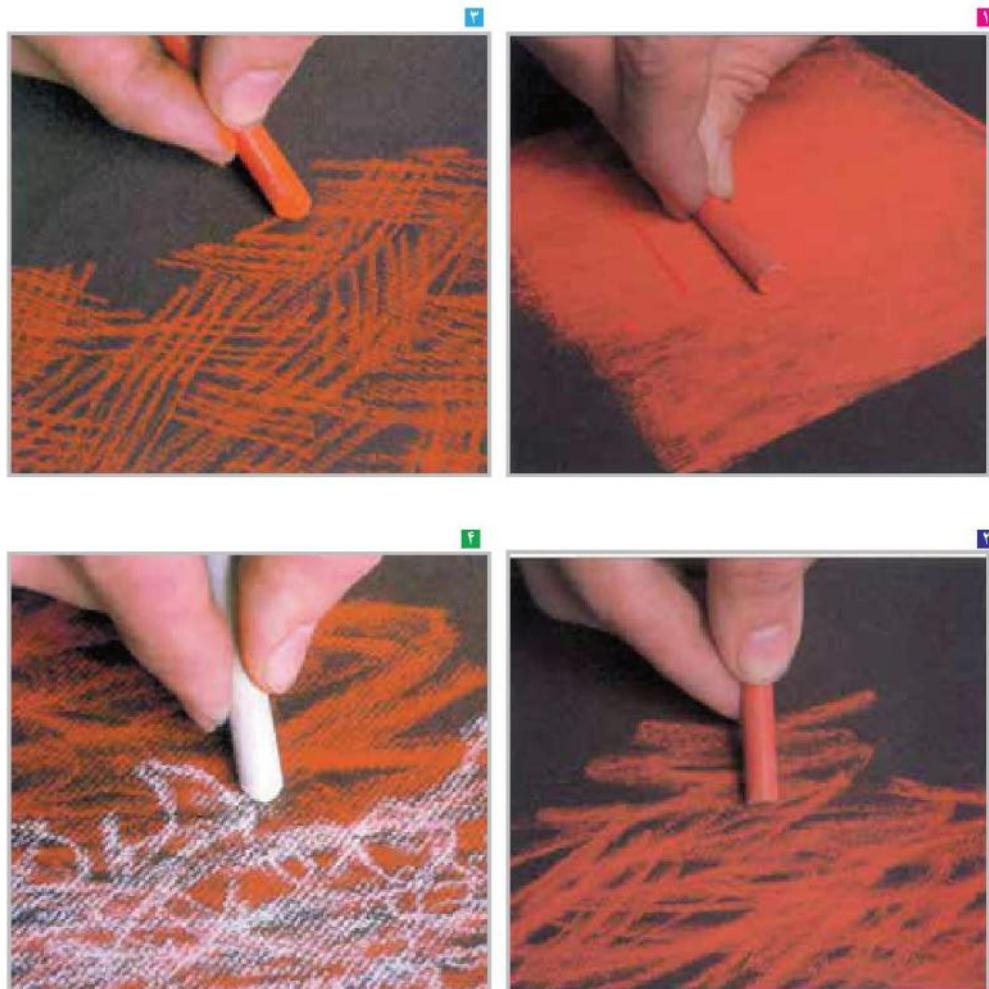

تصویر ۳۳-۳- ایجاد تأثیرات مختلف بوسیله پاستل گچی

۱ و ۲ قابلیت ترکیب و محو شدن ذرات پاستل گچی با خود وسیله یا انگشت، پارچه، معجون و ... و

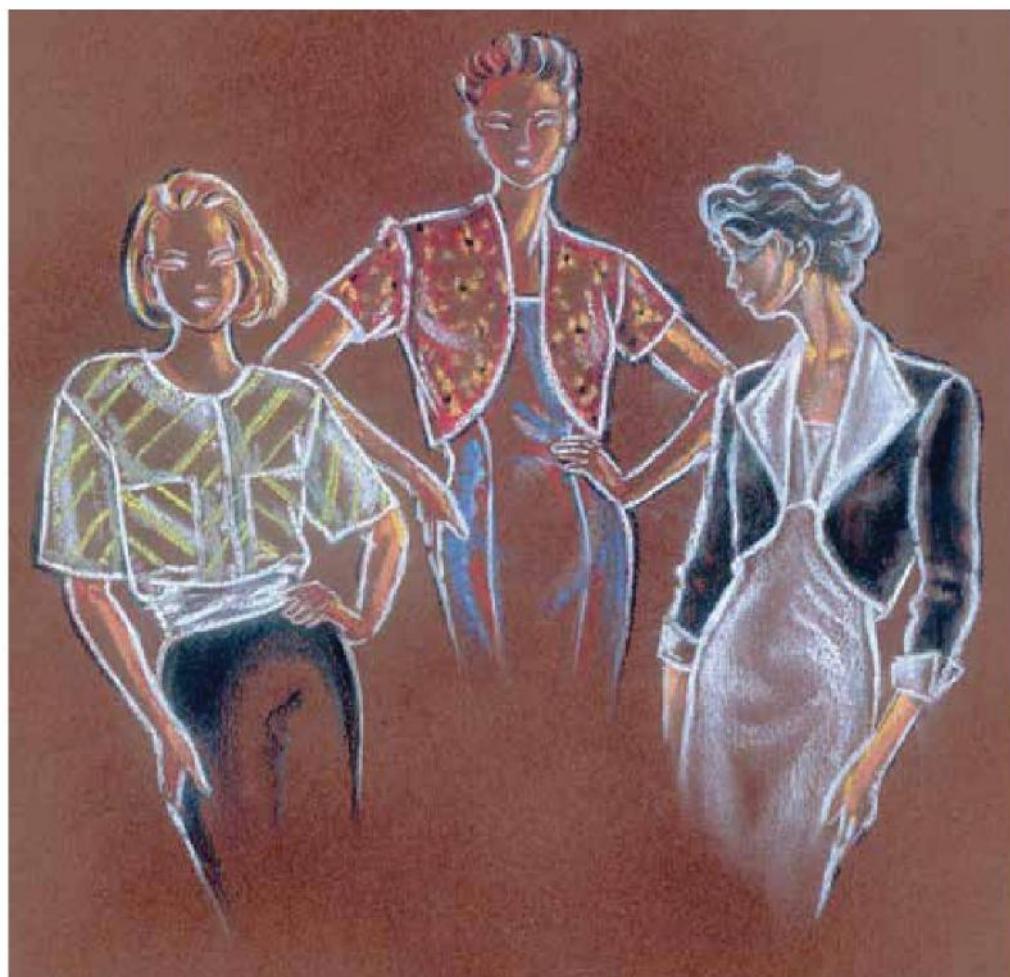
۳ و ۴ قابلیت ترکیب رنگ از طریق ایجاد بافت‌های خطی متداول را نشان می‌دهند. به استفاده از زمینه‌ی رنگی مقوا در این تصاویر و تصاویر بعد توجه کنید.

* استفاده از قابلیت‌های پاستل گچی:

تصویر ۳۴-۳ - ایجاد تأثیرات مختلف با پاستل گچی

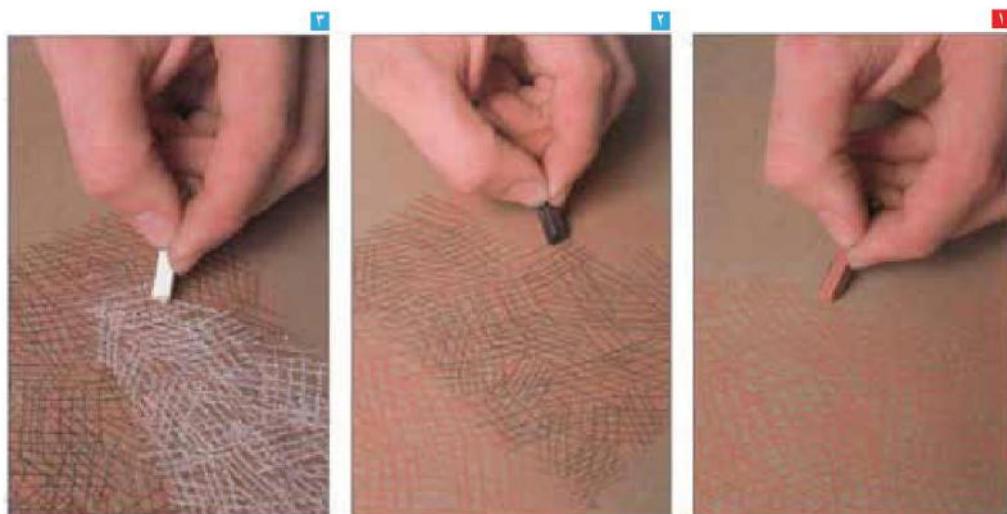
- ۱ استفاده از پهنه‌ای بغل پاستل برای ایجاد سطح
- ۲ استفاده از پهنه‌ای نوک برای ایجاد بافت خطی
- ۳ استفاده از کارهی نوک برای ایجاد بافت‌های خطی هائوری (خطوط منظم)
- ۴ استفاده از بافت‌های خطی نامنظم برای ترکیب رنگ و بافت

تصویر ۳-۲۵ – طراحی لباس به وسیله‌ی باستل گچی روی مقواه رنگی

۱۲۰

قابلیت‌های ترکیب رنگ با استفاده از پاستل نیمه‌چرب:

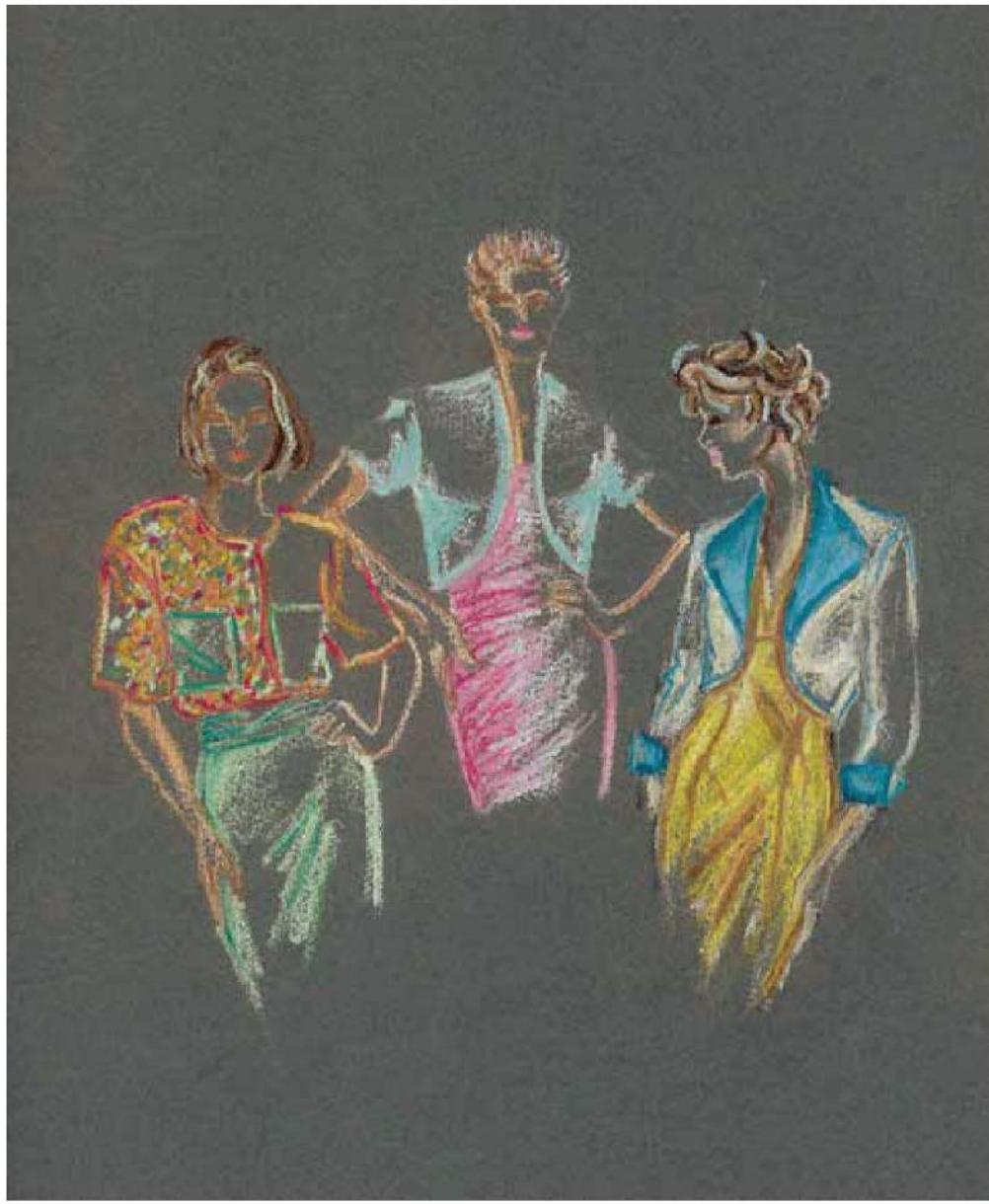

تأثیر پاستل نیمه‌چرب: سه تصویر اول هاسورزنی متقاطع برای ایجاد رنگ ترکیبی و بافت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

پاستل نیمه‌چرب، قابلیت محور شدن بهوسیله انگشت یا پارچه یا ... را دارد.

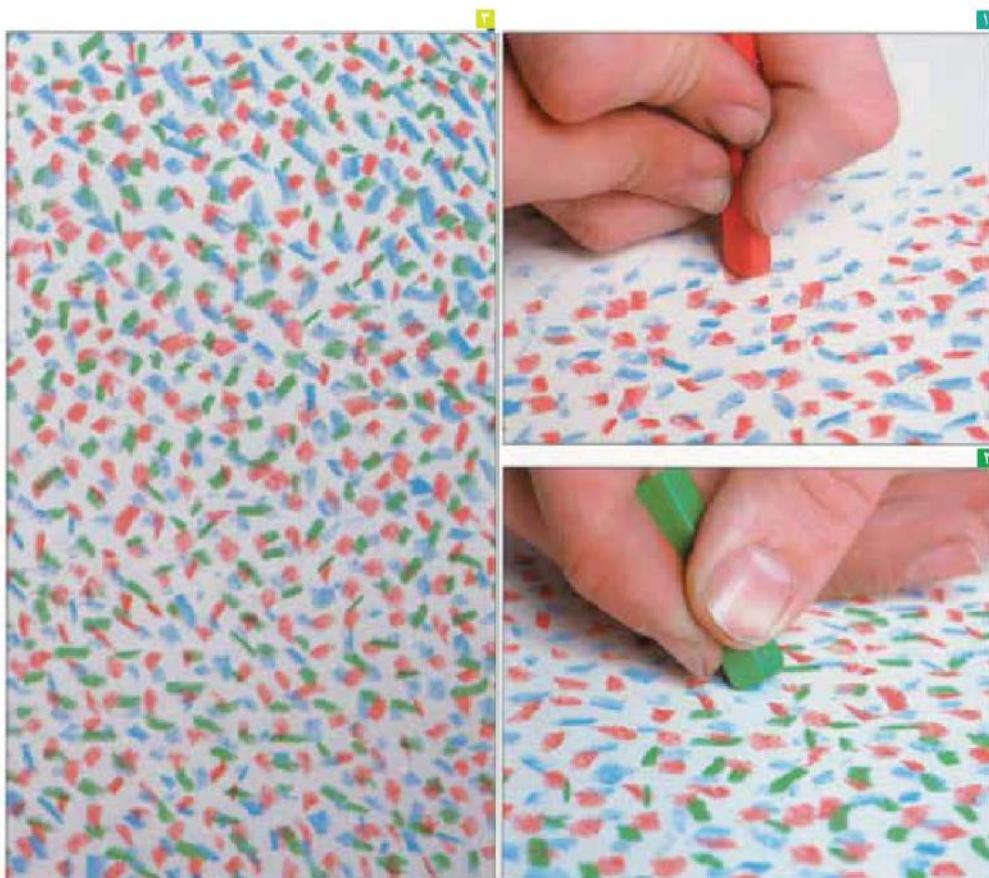
تصویر ۳-۳۶ – پاستل نیمه‌چرب نوعی پاستل است که از لحاظ وجود جربی در ترکیب خود، مابین پاستل گچی و روغنی است. از این‌رو، مقداری از خصوصیات هر دو نوع را دارد.

تصویر ۲-۳۷ - نمونه طرح لباس انجام شده به وسیله باستل روغنی

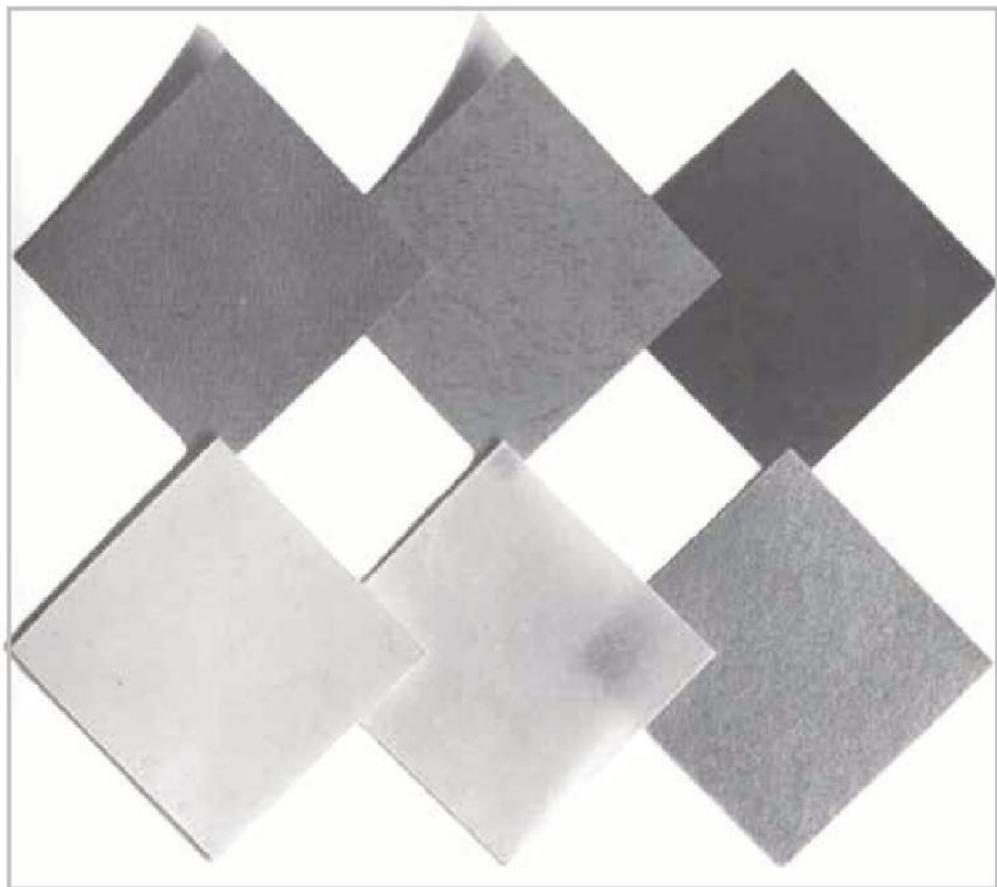
۱۲۲

* ایجاد بافت با استفاده از پاستل روغنی:

تصویر ۳-۳۸— ایجاد ترکیبات بصری با پاستل روغنی. از این ویژگی پاستل روغنی برای نمایش نقوش بارجدهای خالدار می‌توان استفاده کرد.

* انواع مقواهی مناسب برای استفاده از پاستل: از رنگ زمینه در پاستل رایج است، فایرانو، تعداد رنگ‌های از بهترین سطوح اثربردار مناسب برای کار با پاستل، مقواهی پاستل خود را مطابق کاتالوگ زیر به ۳۱ رنگ رسانده مقواهای موسوم به مقواهی پاستل‌اند که دارای بافت‌ها و است (تصویر ۳-۴۰). از آنجا که استفاده رنگ‌بندی متعددی هستند (تصویر ۳-۳۹). از آنجا که استفاده

تصویر ۳-۳۹ - سطوح اثربردار مناسب برای کار با پاستل

تصویر ۳۰-۳۱- تنویر رنگ‌ها و باندها در مقواه پاستل فابریانو

قدرت تأثیرگذاری بر انواع کاغذها و مقوایها (و حتی پارچه‌ها) را دارند. قابلیت‌های بی‌شمار این ابزارها، باعث شده است که طراحان زیادی به صورت حرفه‌ای از آن‌ها استفاده نموده، طرح‌های زیبایی را به بازار عرضه کنند.

مواد طراحی خیس (یک بار مصرف)

مازیک، روان‌نویس و خودکار؛ این سه وسیله، از انواع قلم‌هایی هستند که دارای مخزن یک بار مصرف هستند و در رنگ‌های مختلف موجوداند (تصویر ۴۱-۳). این ابزارها، معمولاً

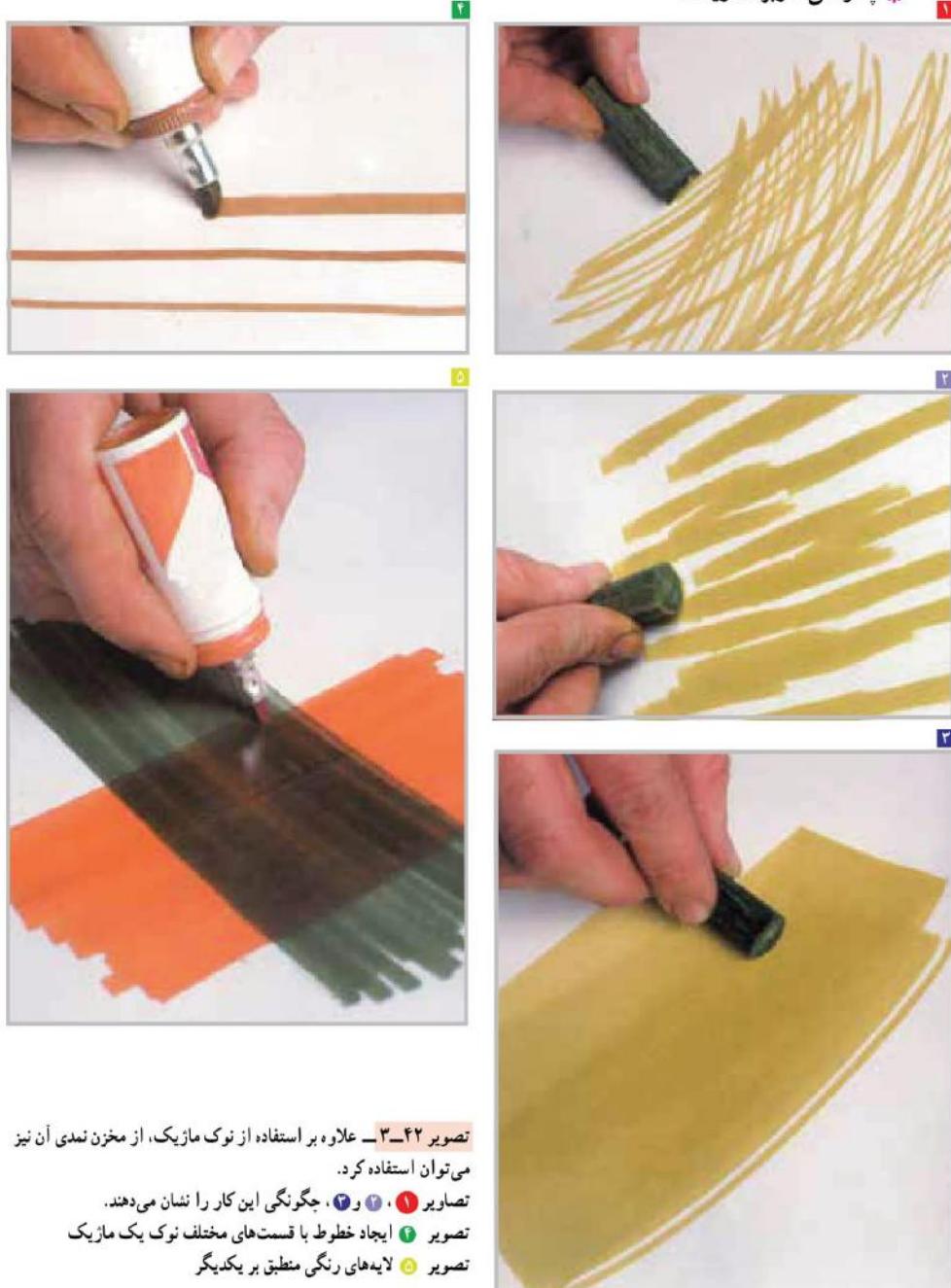
تصویر ۴۱-۳ - مازیک‌ها در رنگ‌بندی‌های قابل توجهی عرضه می‌شوند. این تصویر، چند نمونه از این رنگ‌بندی‌ها را نشان می‌دهد.

(به تصویر ۱ تا ۵ از لحاظ تنوع شکل توجه کنید).

(مجموعه تصاویر ۶ انواع مرکب و جوهرهای رنگی را در بسته‌بندی‌های متنوع نشان می‌دهد که این مواد رنگی در ساخت انواع مازیک به کار برده می‌شوند).

چگونگی کاربرد مازیک:

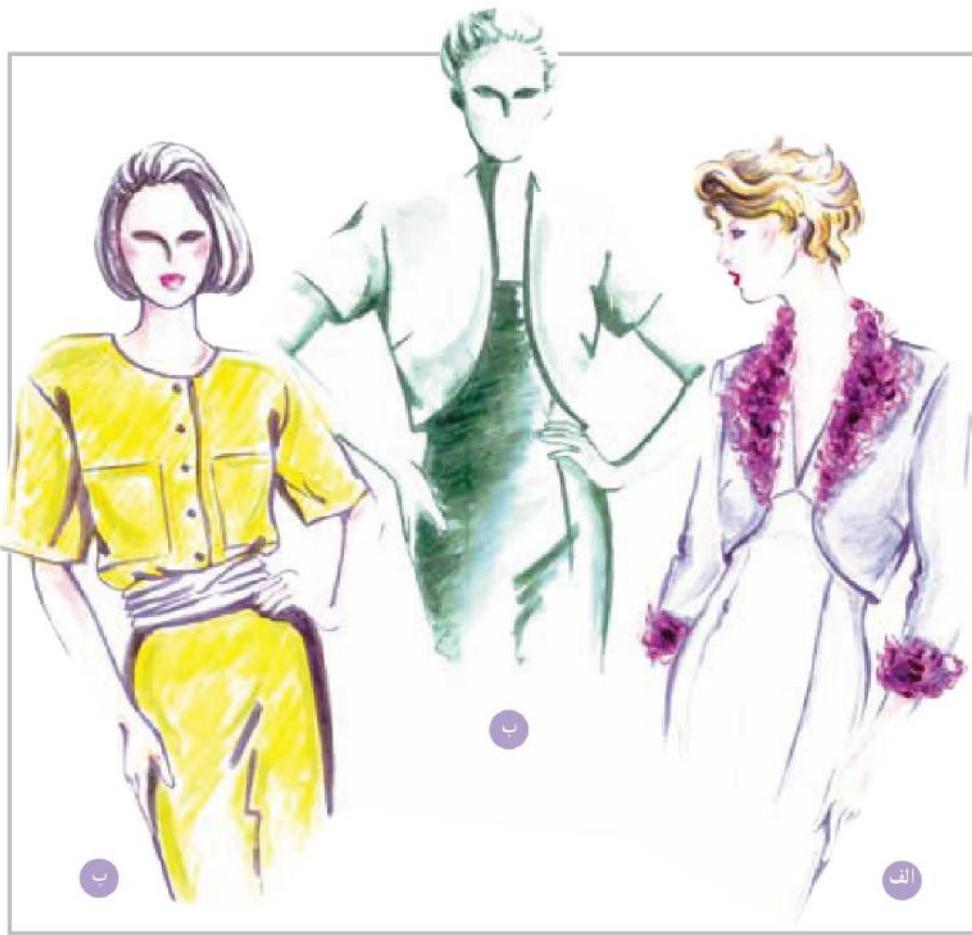
تصویر ۳-۴۲—علاوه بر استفاده از نوک مازیک، از مخزن نمای آن نیز می‌توان استفاده کرد.

تصاویر ۱ و ۲، چگونگی این کار را نشان می‌دهند.

تصویر ۳ ایجاد خطوط با قسمت‌های مختلف نوک یک مازیک

تصویر ۴ لایه‌های رنگی منطبق بر یکدیگر

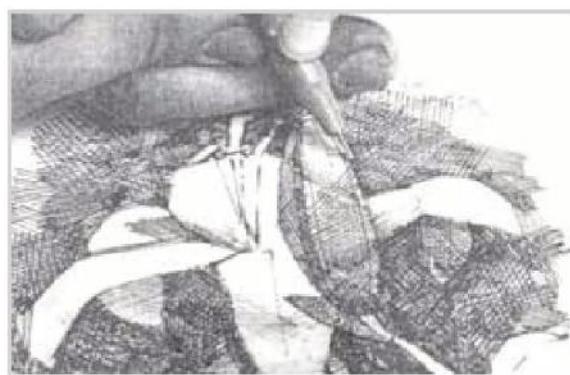

تصویر ۳-۴۳—استفاده از مازیک در طراحی لباس

- الف—زمینه خیس
- ب—کشیدن قلم موی خیس پس از اتمام کار
- پ—زمینه خشک

* کاربرد خودکار و رواننویس:

تصویر ۳-۴۴ - خودکار و رواننویس، که در اصل با هدف نوشتن ساخته شده‌اند، از وسایلی هستند که با کمک آن‌ها طراحی نیز می‌توان کرد. خصوصیت اصلی خودکار و رواننویس ایجاد خطوط یکنواخت است و بیشتر در ایجاد بافت‌های هاشوری و خطی بر روی کاغذ و مقواهای مختلف به خصوص گلاسه مورد استفاده قرار می‌گیرند.

تصویر ۴۵-۳ – طراحی لباس، انجام شده به سبک خودکار

۱۲۰

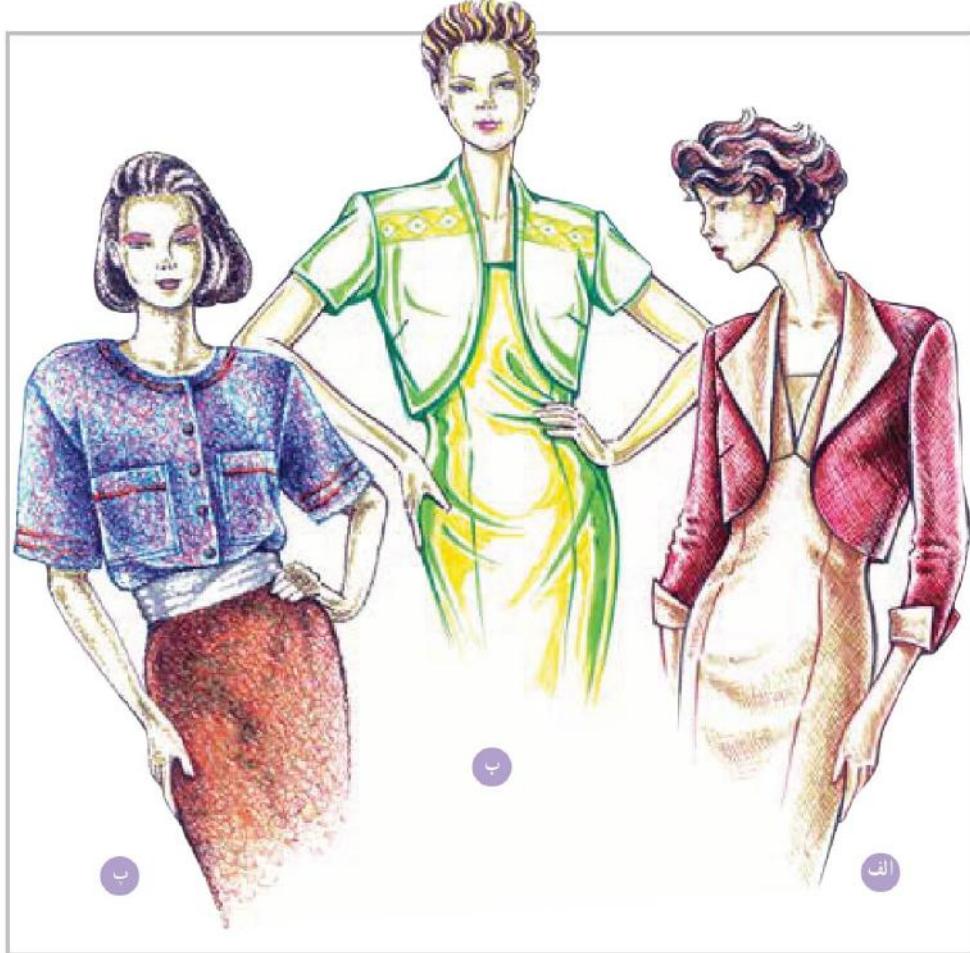
تصویر ۴۶-۳ - طراحی لباس، انجام شده به سبکی روان‌نویس

مرکب

تصویر ۴۷— انواع مرکب ها و جوهر های رنگی

۱۲۲

تصویر ۴۸—کاربرد خودکار در طراحی لباس

قلم

- *** قلم فلزی یا فرانسوی، با فرو رفتن در مرکب، مقدار کمی مرکب را ذخیره کرده، بر سطح اثربر منقل می‌سازد (تصویر ۳-۴۷)، با استفاده از قلم‌های راپید (راپیدوگراف)، گرافوس، قلم فلزی و قلم مو به کار گرفته می‌شوند.
- *** قلم مو، با استفاده از مرکب‌های رنگی و سیاه به کار می‌رود. برای کار با مرکب‌ها از قلم‌موهای نرم (مخصوص آبرنگ) استفاده می‌شود (تصویر ۳-۵۱).
- *** راپید، قلمی است دارای مغزنه که قابل بر شدن است و خطوطی با ضخامت‌های معین (از $1/10$ به بالا) ایجاد می‌کند (تصویر ۳-۴۹).

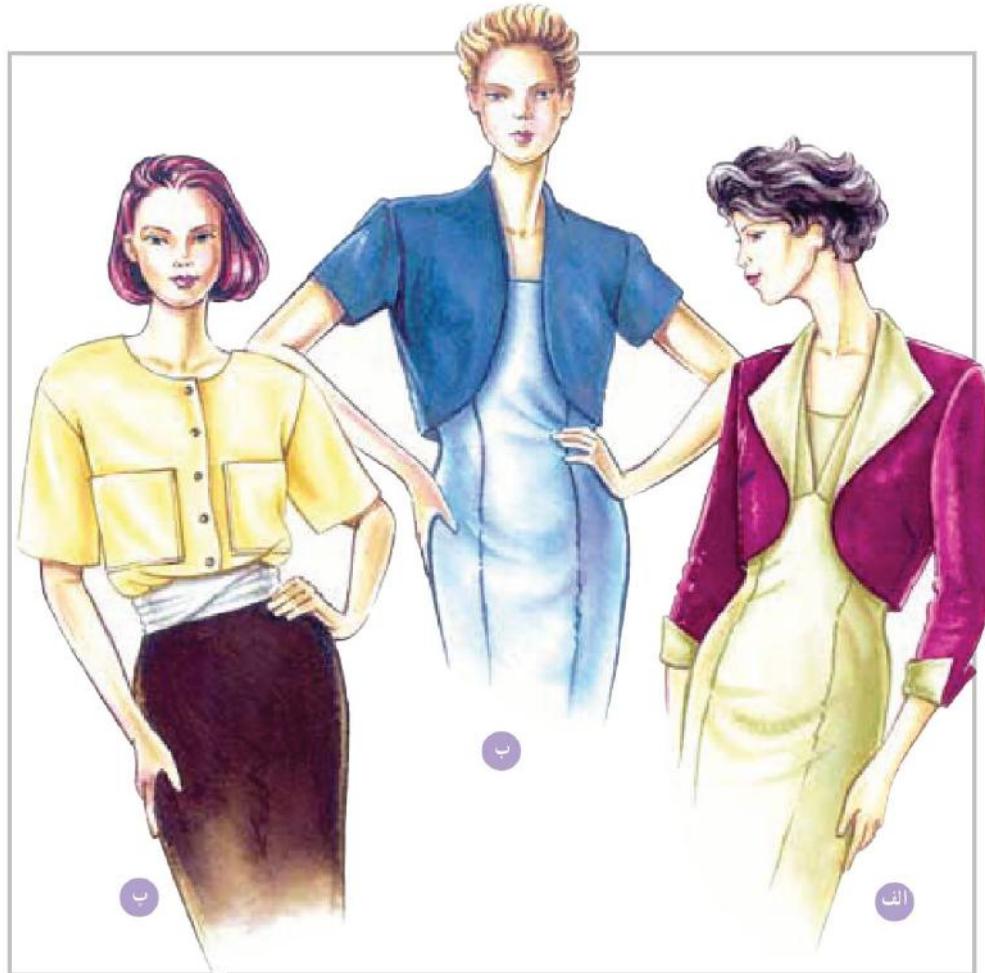
تصویر ۳-۵۱

تصویر ۳-۵۰

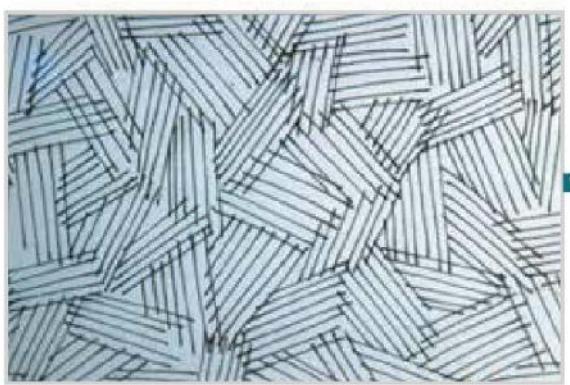
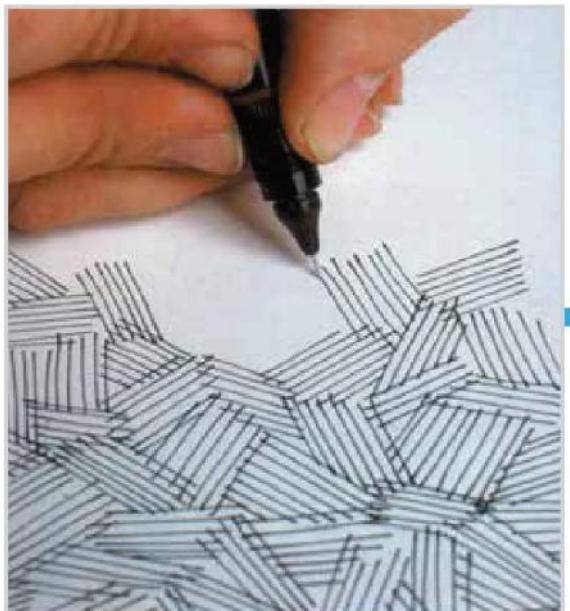

تصویر ۳-۴۹

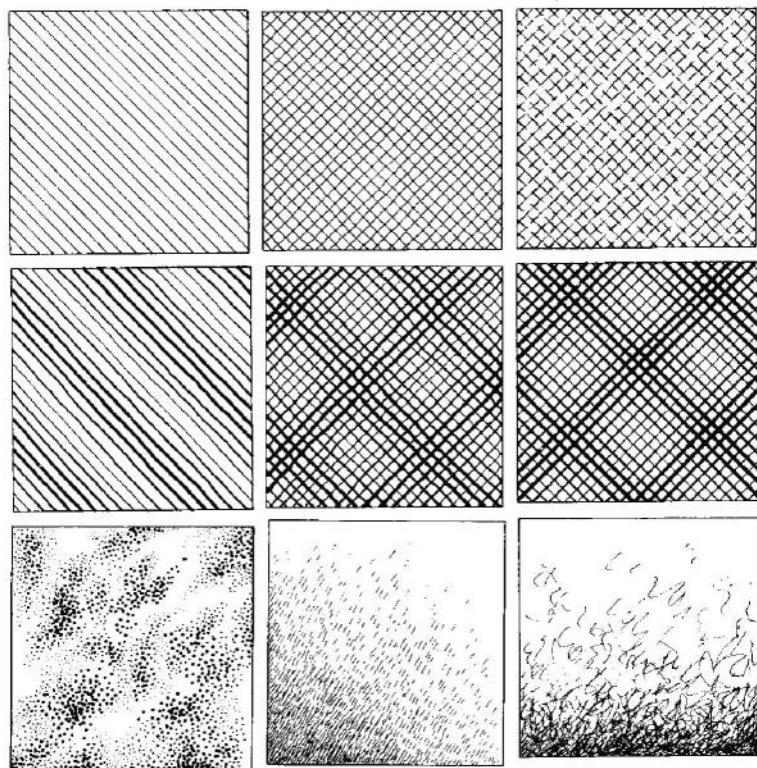
تصویر ۲-۵۲ - کاربرد جوهر رنگی (اکولین) در طراحی لباس
زمینه‌های خیس و خشک همراه با قلم‌گیری

* سطوح مناسب برای استفاده از راپید و گرافوس: کاغذ و مقواهای فوق انواع مقواها و کاغذهای مخصوص آبرنگ نیز به کار بردہ می‌شوند. امکان اصلاح تأثیرات مرکبی با تیغ یا نوک کاتر نیز از دیگر خصوصیات این ماده‌ی رنگی است، مخصوصاً تزدیک به آن) مناسب‌ترین سطوح اثربردار برای کار با راپید، هنگامی که بر روی مقواهای گلاسه به کار بردہ شده باشد.

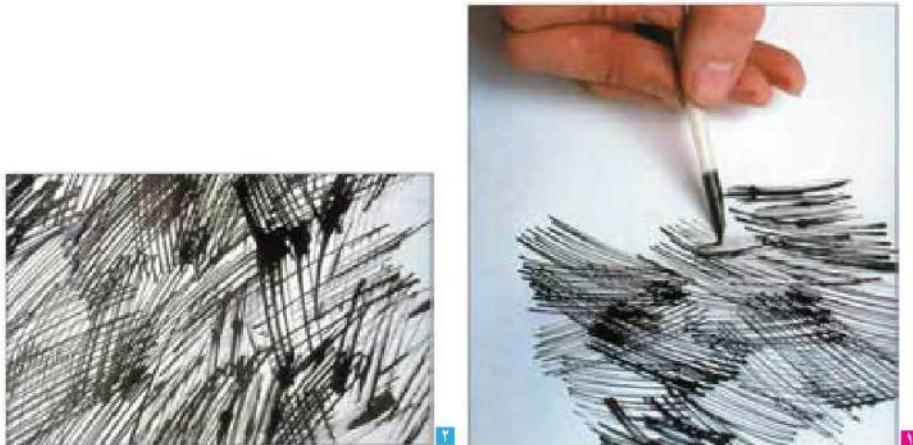

تصویر ۵۳—۳— نمونه‌ای از ایجاد بافت به وسیله‌ی راپید (با این وسیله جلوه‌های بسیار متنوعی از طرح و نقش بافت می‌توان ایجاد کرد.)

* ایجاد بافت با استفاده از قلم فلزی:

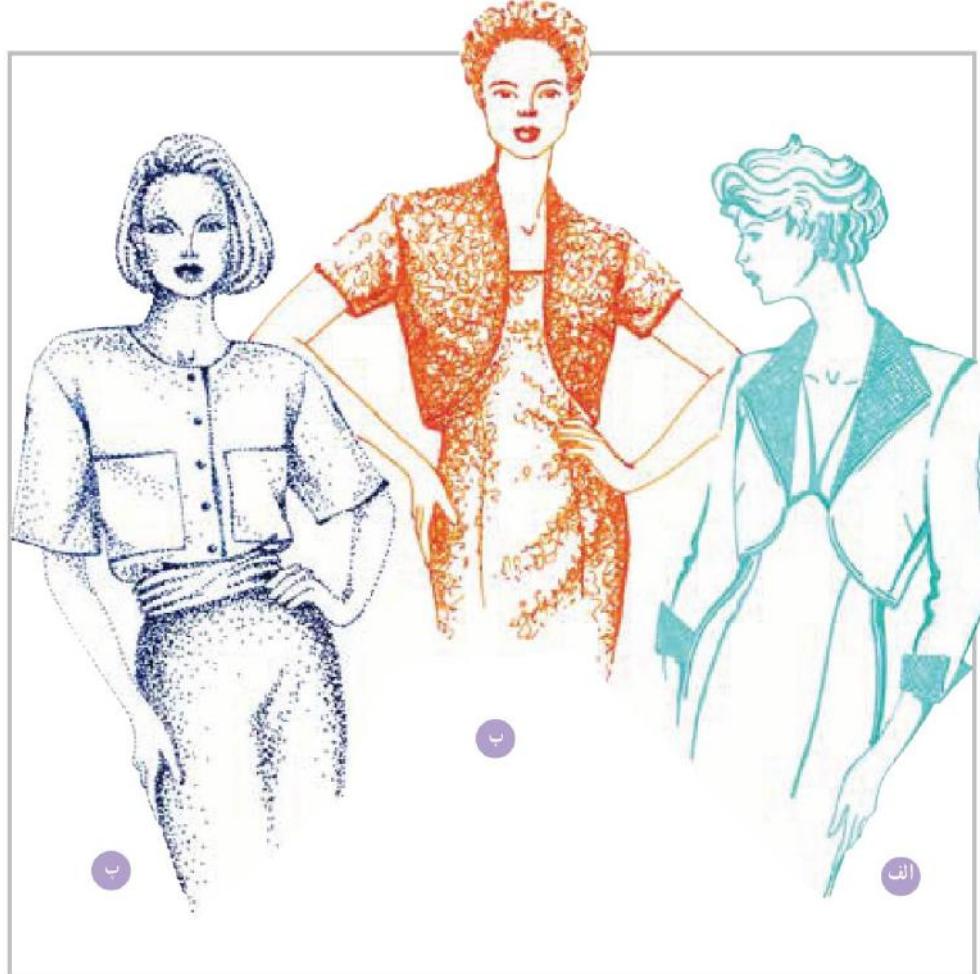
تصویر ۵۴—۳— انواع بافت‌ها و نقش ایجاد شده با قلم فلزی

تصویر ۵۵—۳— تأثیر بصری به وسیله قلم فلزی

تصویر ۵۶-۳ - طراحی لباس، انجام شده به سبکی را بید با روش نقطه‌گذاری

تصویر ۳-۵۷— کاربرد راپید با تکنیک های متفاوت در طراحی لباس

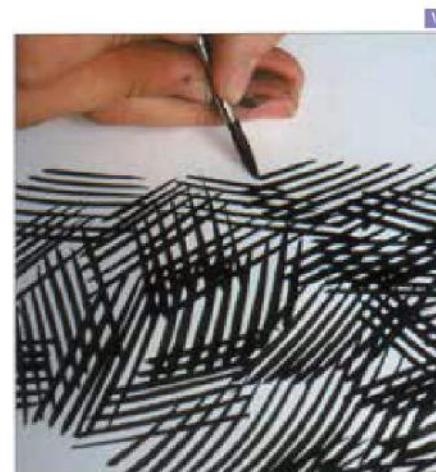
* انواع قلم مو و کاربرد آن‌ها:

تصویر ۵۸ - ۳- انواع قلم‌موهای نرم که به دو صورت گرد و تخت موجوداند و در کار با مرکب‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند.
برای کار با آبرنگ، گواش و اکریلیک نیز همین قلم‌موها مورد استفاده قرار می‌گیرند. قلم‌موهای گرد بیشتر برای ایجاد خطوط و قلم‌موهای تخت، برای ایجاد سطوح رنگی بدکار می‌روند.

تصویر ۵۹ - ۳- یک سری قلم‌موی گرد با شماره‌های مختلف.
معمول‌اً هر یک از قلم‌موهای تصویر بالا، با شماره‌های مختلفی عرضه می‌شوند که نمایانگر ضخامت نوک آن‌هاست.

تصویر ۶۰ - ۳- ایجاد تأثیرات بصری با هاشورزنی بدوسیلهٔ قلم‌مو و مرکب

۱۴۰

تصویر ۶۱-۳- نمونه‌هایی از طرح لباس، انجام شده به وسیله قلم مو و مرکب (آب مرکب)
کاربرد زمینه‌ی خشک و خیس

آبرنگ:

می‌گیرد. لایه‌های رنگی ایجاد شده به وسیله‌ی آبرنگ، به علت رقیق و محلول بودن در آب، دارای شفافیت و لطافت زیادی هستند و به همین علت نیز به آن «رنگ روحی» گفته می‌شود (تصویر ۳-۶۳). در مقابل، به رنگ‌هایی که دارای خصوصیت بوشانندگی هستند مانند: گواش، آکریلیک و رنگ و روغن، آب حل می‌شود و به وسیله‌ی قلم موی نرم مورد استفاده قرار «رنگ‌های جسمی» می‌گویند.

از وسائلی است که در حوزه‌های مختلف طراحی (و نقاشی) کاربردی وسیع دارد. آبرنگ، در طیف وسیع رنگی و بهصورت‌های مایع (شیشه)، خمیری (تبوب بالوله) و جامد (قرص) به بازار عرضه می‌شود (تصویر ۳-۶۲). این ماده‌ی رنگی، در آب حل می‌شود و به وسیله‌ی قلم موی نرم مورد استفاده قرار

تصویر ۳-۶۲ - انواع آبرنگ: مایع، خمیری و جامد

۱۴۲

تصویر ۶۳— تأثیر یک قلم موی آغشته به یک رنگ (آبرنگ) بر مقواهای مختلف. به خصوصیت شفافیت آبرنگ در این تصویر توجه کنید.

تصویر ۶۴— بالات‌های مخصوص آبرنگ، در مورد مرکب‌ها، گواش و آکریلیک نیز این بالات‌ها قابل استفاده‌اند.

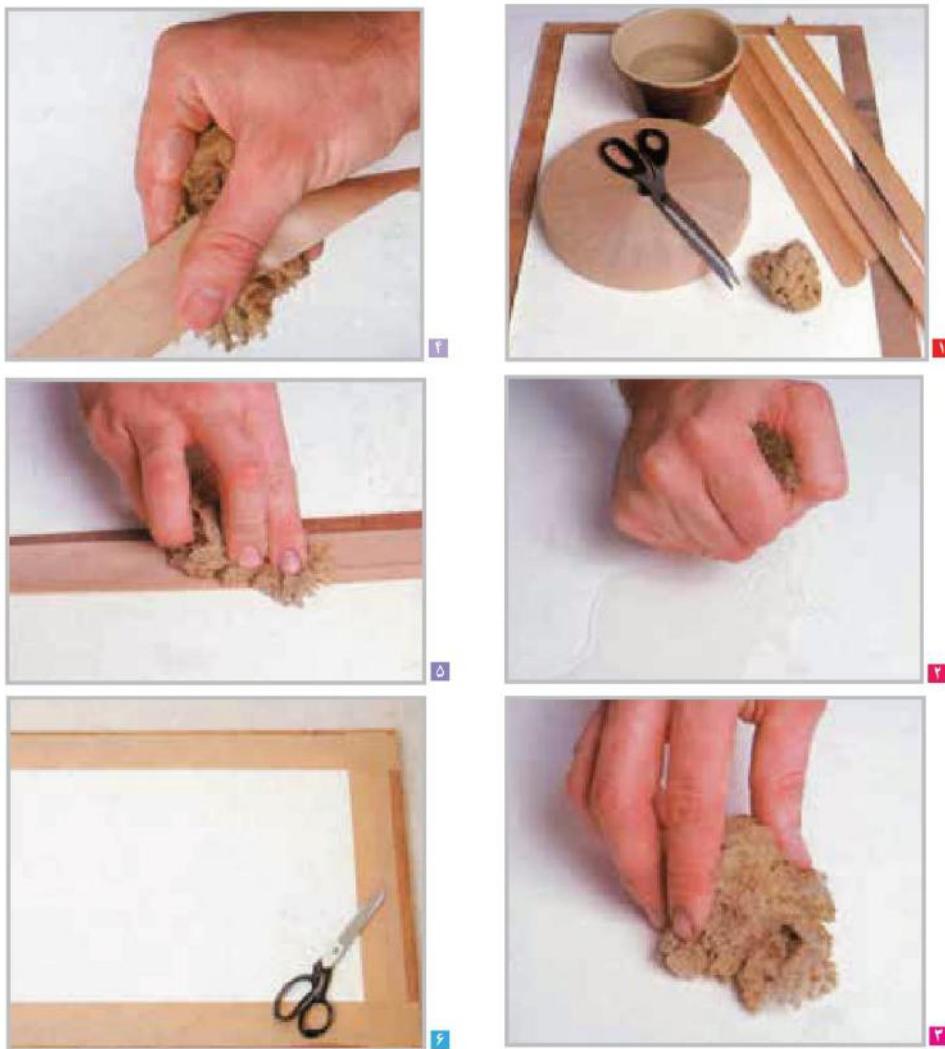
تصویر ۶۵—۳— از تکه‌های اسفنج یا ابر یا دستمال و ... برای خیس کردن صفحه، گذاشتن یا برداشتن رطوبت و رنگ استفاده می‌شود.

تصویر ۶۶—۳— لیوان آب برای شستن قلم مو و تأمین آب موردنیاز برای کار با آبرنگ، گواش و آکریلیک

۱۴۴

* طریقه‌ی آماده‌سازی مقوا جهت استفاده از آبرنگ، گواش و آکریلیک:

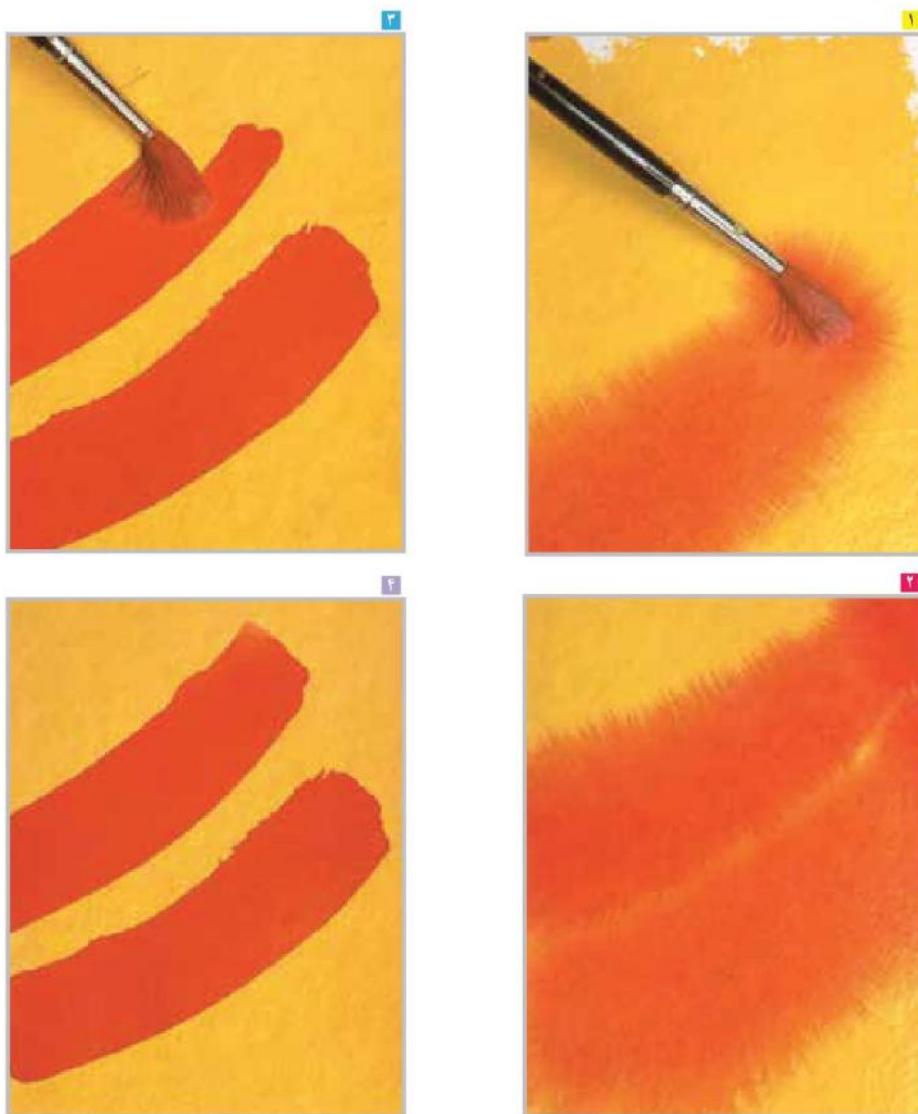

تصویر ۳-۶۷ – آماده‌سازی مقوا در آبرنگ، گواش و آکریلیک

- ۱ ابزار مورد نیاز برای آماده‌سازی مقوا
- ۲ به وسیله‌ی اسفنج، مقداری آب بر روی سطح مقوا ریخته
- ۳ در این مرحله با همان اسفنج، تمام سطح را مرطوب می‌کیم.
- ۴ و ۵ پس کارتن را که قبلاً به اندازه‌ی اضلاع مقوا بربیده‌ایم خیس کرده
- ۶ لبه‌ای مقوا را بر روی تخته شاسی می‌چسبانیم. بدینه‌ی سمت که تخته شاسی باید مقداری از مقوا بزرگتر باشد. بوم کردن باعث می‌شود تا مقوا به هنگام کار کردن تاب برنداره و یا پس از خشک شدن به حالت اولیه برگرد. بدعا لاره، حائمه‌ای منظم در اطراف طرح باقی بماند. بهتر است چسب‌هارا پس از خشک شدن کامل طرح برداریم.

۱۴۵

* شیوه‌های کار با آبرنگ:

۳-۶۸ تصویر

۱ و ۲ تکنیک خیس در خیس (هم زمینه و هم قلم مو خیس هستند).

۳ و ۴ تکنیک خیس در خشک (زمینه، خشک و قلم مو، خیس است). این در تکنیک، اصلی‌ترین تکنیک‌ها (شیوه‌ها)ی کار با آبرنگ هستند. بدز این دو تکنیک، تکنیک‌های خشک در خیس (در این تکنیک، قلم مو خشک یعنی آغشته به رنگ غلیظ و سطح مقوا خیس است) و خشک در خشک (در این تکنیک، قلم مو خشک یعنی آغشته به رنگ غلیظ و سطح مقوا نیز خشک است) از تکنیک‌های دیگری هستند که جلوه‌های تصویری جالب توجهی را ایجاد می‌کنند.

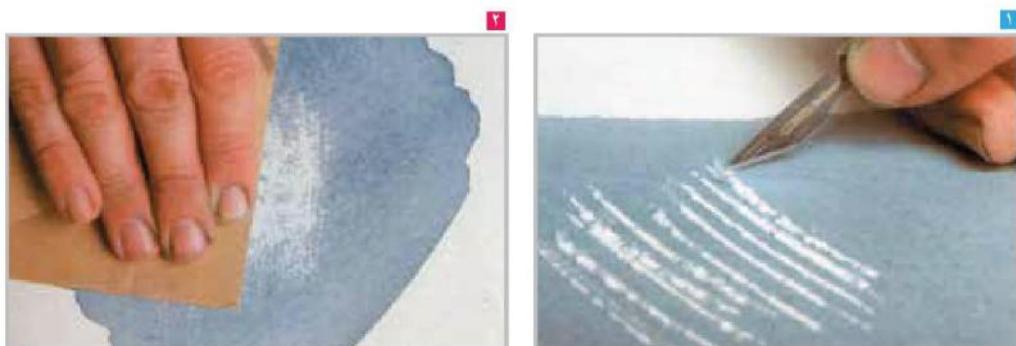
۱۴۶

تصویر ۶۹-۳- روش ایجاد زمینه‌ی رنگی از تیره به روشن

۱ خیس کردن سطح مقوا به وسیله‌ی اسفنج

۲ افزودن یک رنگ بوسیله‌ی حرکات منظم (جب به راست و برعکس) یک قلم موی تخت آغشته به رنگ. یکی از نکات مورده توجه در هنگام کار با آبرنگ، نگداشتن سطح مقوا در حالت افقی یا نزدیک به آن است که مانع از ریزش یا شرک رنگ‌ها می‌شود.

تصویر ۷۰-۳- چند روش برای برداشتن رنگ و ایجاد روشنی در کار (این روش‌ها هنگامی قابل اجرا خواهد بود که سطح مورد نظر ما خشک شده باشد).

۱ استفاده از سپیداده

۲ استفاده از تیغ یا کاتر

تصویر ۳-۷۱— روش‌های مختلف برداشتن رنگ از روی کار توسط پنه، دستمال کاغذی، قلم موی خیس بدون رنگ و اسفنج، این روش‌ها زمانی کاربرد خواهند داشت که زمینه‌ی کار یا رنگ مورد نظر ما خیس باشد.

تصویر ۷۲— نمونه‌ای از طراحی لباس، انجام شده به رسیله‌ی آبرنگ

تصویر ۳-۷۳ – نمونه‌ای از طراحی لباس با انواع تکنیک‌های آبرنگ

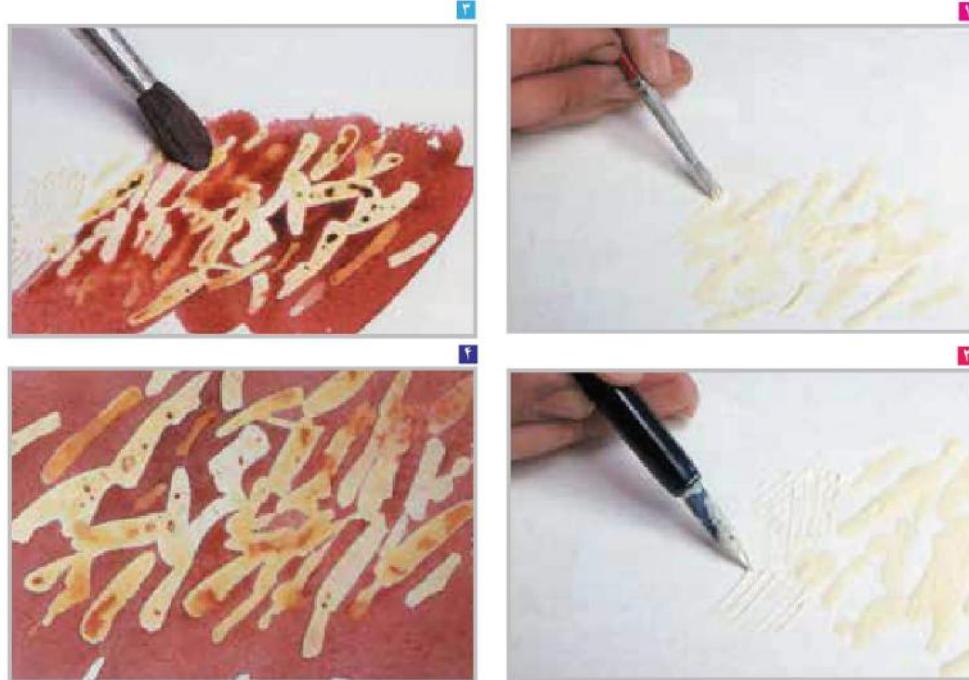

تصویر ۳-۷۲ - ب - نمونه‌ای از طراحی لباس با تکنیک مداد شمعی و آبرنگ

تصویر ۳-۷۴ - الف - با استفاده از شمع با
مداد شمعی یا پاستل روغنی نیز می‌توان تأثیری
مطابق تصویر به دست آورد. تکنیک مداد شمعی و
آبرنگ، از کاربردهای جالب توجه این دو ماده رنگی
با هم است.

* شیوه‌ی ماسکه کردن:

تصویر ۳-۷۵ — ماسکه کردن (پوشاندن) بخش‌های موردنظر با جسب (میسکیت) به گونه‌ای که پس از اتمام کار، چسب‌ها به وسیله‌ی کاتر یا پاک‌کن برداشته می‌شود و جای آن‌ها خالی می‌ماند.

تصویر ۳-۷۶ — روش دیگر برای ماسکه کردن (پوشاندن): با استفاده از تکه‌ای مقوا، می‌توان قسمت موردنظر را ماسکه کرد به گونه‌ای که پس از اتمام کار جای قرارگیری مقوا سفید باقی می‌ماند.

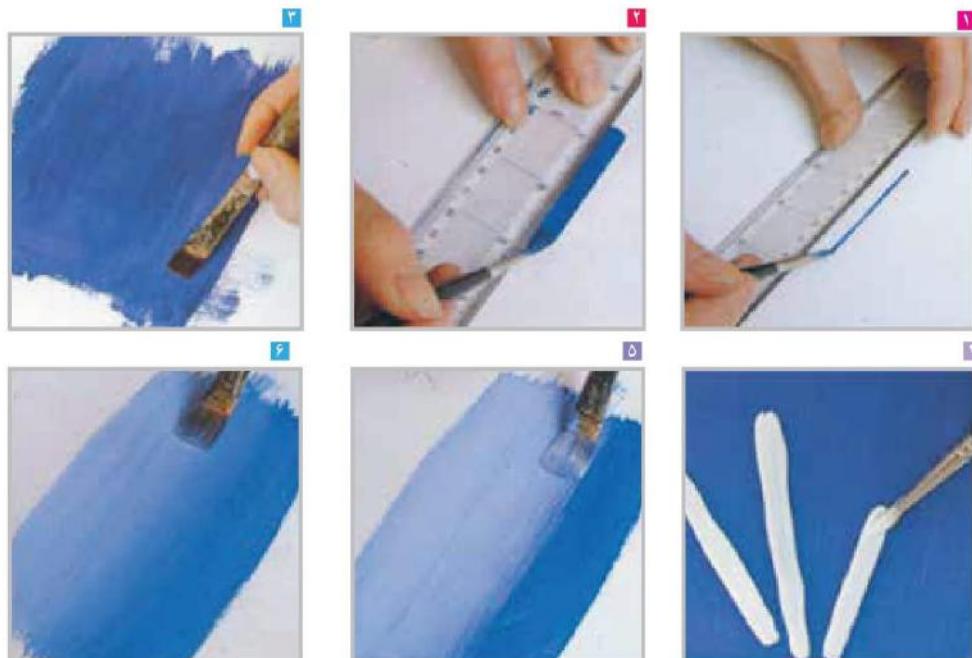
تصویر ۷۷-۳- انواع تکنیک های ماسکه کردن در طراحی لباس

گواش:

از جمله مواد طراحی خیس (ترکیبی) که به صورت خمیری و در ظرف‌های شیشه‌ای یا پلاستیکی و یا به صورت لوله (تیوب) عرضه می‌شود، گواش است. گواش، به دلیل برخورداری از خاصیت پوشانندگی، جزو دسته رنگ‌های جسمی است. حال آین ماده‌ی رنگی، آب است و به کمک ابزاری مشابه آبرنگ به کار گرفته می‌شود. قلم موها، سطوح اثربرinger مناسب و ابزار کمکی در مورد گواش، درست شبهه به آبرنگ است. گواش، به دو شیوه‌ی غلیظ و رقیق به کار برده می‌شود که در شیوه‌ی غلیظ خصوصیت اصلی خود (پوشانندگی) را حفظ می‌کند و در شیوه‌ی رقیق، به خصوصیات آبرنگ تزدیک می‌شود (تصویر ۳-۷۸).

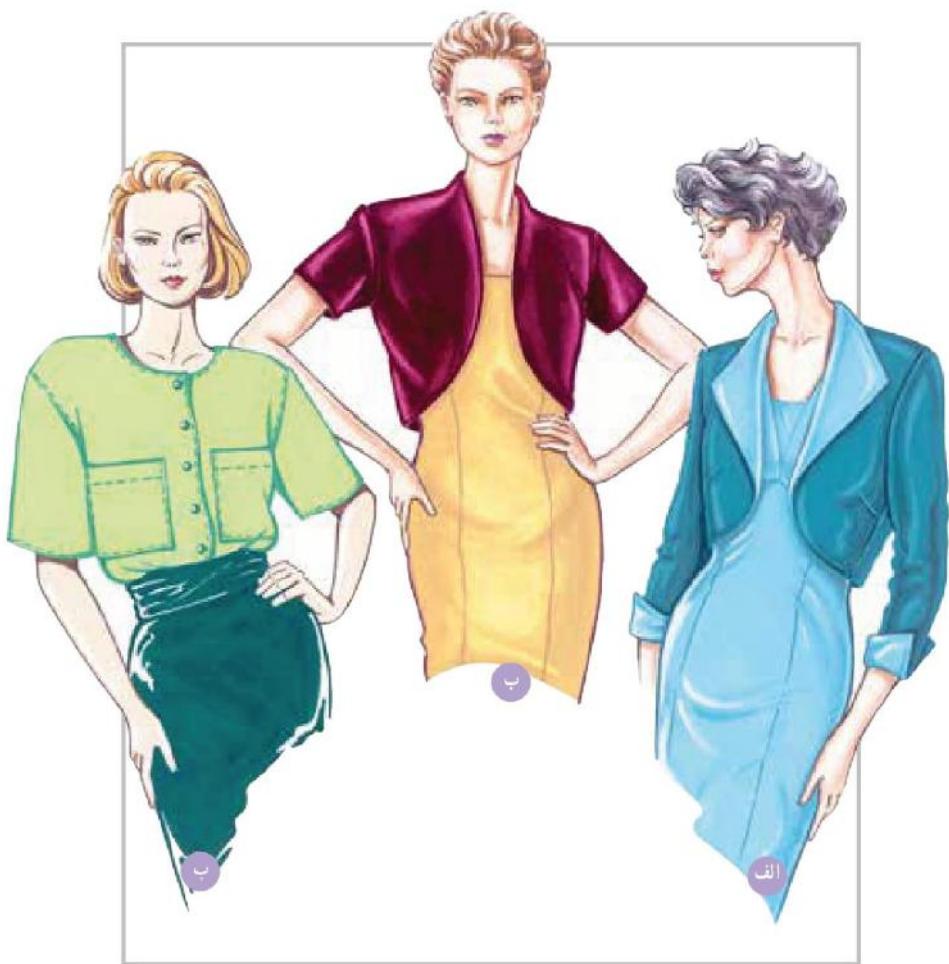
تصویر ۳-۷۸— گواش و کاربرد آن در شیوه‌ی غلیظ و رقیق

تصویر ۳-۷۹— نمونه‌هایی از کاربرد گواش برای ایجاد تأثیرات مختلف

- ۱ و ۲ استفاده از خطکش برای ایجاد خطوط دقیق نازک و ضخیم.
- ۳ و ۴ ایجاد خطوط روضن بر زمینه‌ی تیره (پوشش دادن رنگ زیرین) و
- ۵ و ۶ مخلوط کردن دو لایه‌ی رنگ بر روی سطح اثربرinger. در اینجا، دو لایه ضخیم گواش بر روی هم قرار داده شده، با قلم موی خشک و به‌آرامی و در یک جهت، با هم ترکیب می‌گردند.

تصویر ۳-۸ - چند طرح لباس با گوارن

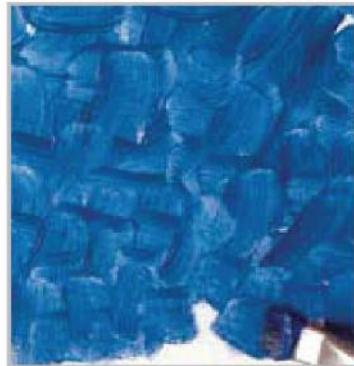
- الف - تکیک تونالیت
- ب - نمایش جنسیت
- پ - تکیک قلم‌گیری بدون سایه

آکریلیک:

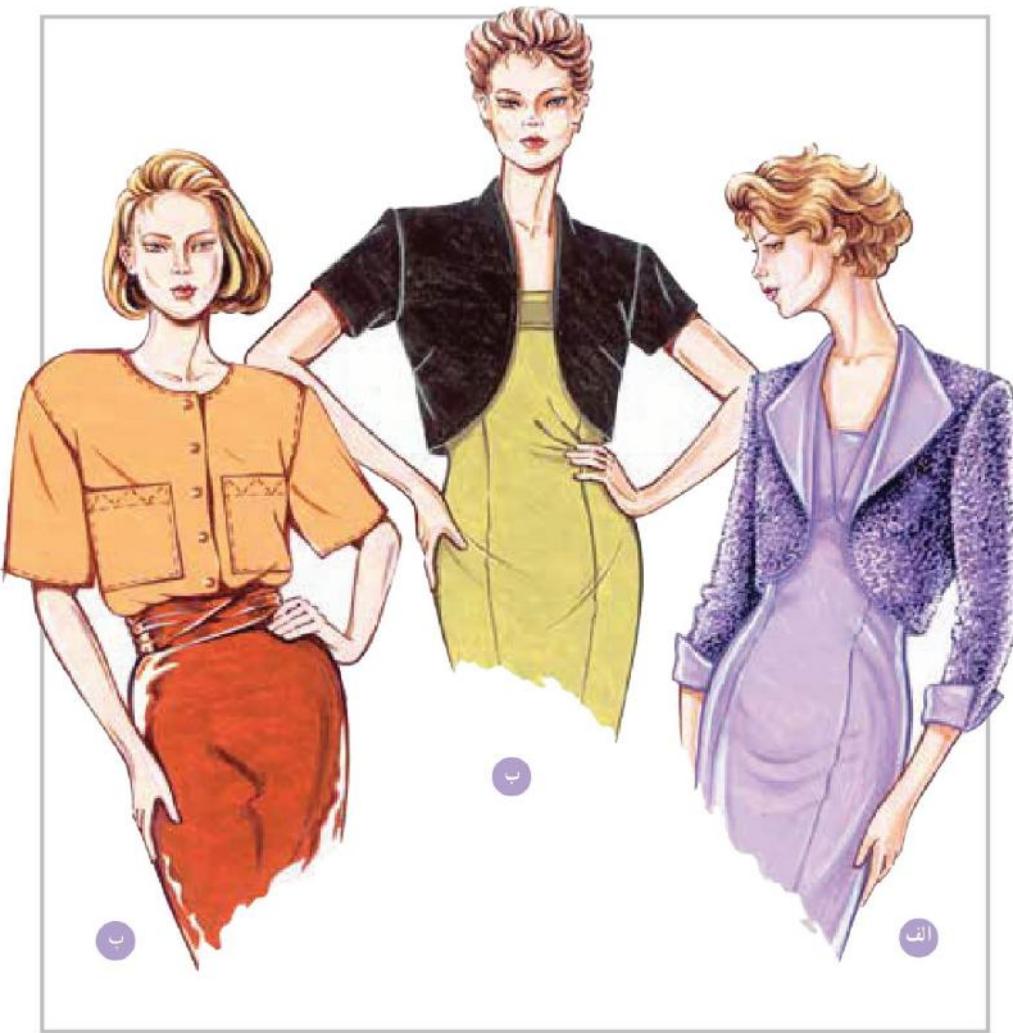
این ماده‌ی رنگی نیز از لحاظ شکل‌های عرضه، شبیه گواش است و علاوه بر شباهت ظاهری، از لحاظ کاربرد نیز بسیار به این وسیله شباهت دارد. ابزارهای کمکی مورد استفاده در مورد آبرنگ و گواش (قلم موها، پالت‌ها، ظروف آب و سطوح و اثربردار و ...) در مورد این وسیله نیز به کار می‌روند. آکریلیک با گواش، دارای تفاوت‌هایی است. از جمله اینکه به کمک حلال‌های روغنی نیز قابل استفاده است و همانند رنگ روغن بر روی سطوح پارچه‌ای (بوم) نیز به کار گرفته می‌شود. دیگر این که، به سرعت خشک می‌شود و پس از خشک شدن، تغییر رنگ نمی‌دهد، و نیز مقاومت آن در مقابل آب (ضد آب بودن) بالاست. تصاویر ۳-۸۱ تا ۳-۸۳ شما را با این وسیله و نمونه‌هایی از کاربرد آن، بیشتر آشنا می‌سازد.

تصویر ۳-۸۱—آکریلیک در شکل‌های مختلف، به بازار عرضه می‌شود.

تصویر ۳-۸۲—نمونه‌هایی از ایجاد بافت‌های رنگی با آکریلیک بر روی بوم؛ آکریلیک، علاوه بر قابلیت‌های آبرنگ و گواش، بر روی بوم نیز، به روش‌های مختلفی به کار گرفته می‌شود.

تصویر ۸۳ - ۳ - چند طرح لباس، انجام شده با آکریلیک

الف - نمایش جنسیت با اجرای تکیک تونالیته

ب - ب - تکیک قلم گیری

- ۱- ابزارهای طراحی را تقسیم‌بندی کنید.
- ۲- مواد اثربار را توضیح دهید.
- ۳- مواد اثربار سیاه و رنگین، خشک و خیس را نام ببرید.
- ۴- کاربرد زیباتون، لتراست و کاغذ کادو را در طراحی لباس توضیح دهید.
- ۵- سطوح اثرباز را تعریف کنید و مناسبت آن را با مواد اثرباز توضیح دهید.
- ۶- ابزار و وسائل کمکی (فرعی) و نقش آن‌ها را در طراحی تعریف کنید.
- ۷- روش‌های کار با مداد و مدادرنگی را بنویسید.
- ۸- انواع پاستل را نام ببرید و خصوصیات هر یک را توضیح دهید.
- ۹- مازیک، روان‌نویس و خودکار را معرفی کنید و مهم‌ترین خصوصیت آن‌ها را برشارید.
- ۱۰- ابزارهای به کارگیری مرکب‌ها (سیاه و رنگین) را نام ببرید و خصوصیات هر یک را توضیح دهید.
- ۱۱- شیوه‌های به کارگیری آبرنگ را توضیح دهید.
- ۱۲- روش‌های کاربرد گواش را نام ببرید.
- ۱۳- آکریلیک چیست و چگونه به کار گرفته می‌شود؟
- ۱۴- تشابه‌ها و تفاوت‌های آبرنگ، گواش و آکریلیک را شرح دهید.
- ۱۵- سطوح اثرباز مناسب برای هر یک از ابزارهای معرفی شده در متن را نام ببرید و خصوصیات آن‌ها را شرح دهید.
- ۱۶- ابزارها و وسائل کمکی در مورد هر یک از ابزارهای معرفی شده را نام ببرید.
- ۱۷- بوم کردن مقوا چه تأثیری دارد؟ توضیح دهید.

تمرین‌های عملی

- ۱- با ایجاد هاشورهای موازی تأثیر مداد و مدادرنگی را بر روی سه مقواهی صاف، دارای بافت متوسط و درشت بافت، با یکدیگر مقایسه کنید.
- ۲- با استفاده از سایه‌زنی لغزشی دو رنگ اصلی مثلاً زرد و قرمز یا قرمز و آبی با آبی و زرد را با یکدیگر ترکیب کنید (روی طراحی مانکن بکشید).
- ۳- از طریق روی هم قرار دادن هاشورهای موازی روی طراحی مانکن، رنگ‌های مدادرنگی را با هم ترکیب کنید (تصویر ۲۶-۳).
- ۴- با استفاده از پاستل خشک، تأثیرات مختلف بصری را روی طراحی مانکن تعجبه نمایید.
- ۵- پاستل روغنی را در ایجاد تأثیرات مختلف بصری روی طراحی مانکن به کار گیرید.
- ۶- با استفاده از مازیک (نوع مختلفی که در دسترس دارد) و بر روی چند نوع سطح اولیه مختلف تأثیرات مازیک را بررسی کنید (روی طراحی مانکن بکشید).
- ۷- با استفاده از روان‌نویس، خودنویس و خودکار، روی طراحی مانکن به ایجاد تأثیرات مختلف بصری بپردازید.
- ۸- طراحی مانکن را روی یک قطعه مقواهی مخصوص آبرنگ (حداقل در اندازه‌ی A4) را بوم کرده، سپس با روش‌های مختلف و به وسیله‌ی آبرنگ، روی آن کار کنید.
- ۹- با استفاده از گواش و به دوشوه‌ی رقيق و غلیظ روی طراحی مانکن بافت‌ها و تأثیرات مختلف بصری ایجاد نمایید.
- ۱۰- چند تمرین دلخواه با استفاده از آکریلیک (با حلال آب) انجام دهید.

فصل چهارم

نور و سایه در طراحی لباس

هدف‌های رفتاری: در پایان این فصل، فرآگیر باید بتواند:

- ۱- نقش نور در طراحی لباس را توضیح دهد.
- ۲- چگونگی ایجاد تکنیک (تونالیته) با وسائل متفاوت رنگ آمیزی را توضیح دهد.
- ۳- شیوه‌های اجرای تکنیک (تونالیته) به وسیله‌ی مادرنگی را بیان کند.
- ۴- محدوده‌های سایه روشن در یک مدل را توضیح دهد.
- ۵- محدوده‌های سایه روشن در یک مدل را از یکدیگر تفکیک کند.
- ۶- شیوه‌های مختلف تکنیک (تونالیته) به وسیله‌ی مداد رنگی را اجرا کند.
- ۷- به وسیله‌ی گواش، لباسی را رنگ آمیزی کند و سایه روشن‌های لازم را اجرا نماید.
- ۸- طرح یک لباس را با تکنیک گواش - مادرنگی، رنگ آمیزی کند و سایه روشن‌های لازم را اجرا نماید.

۱۶۰

نور، سایه و طراحی لباس

بنابراین، آن‌ها با علم به این موضوع که ترسیم یک لباس یک نقاشی نیست در آثار خود به جای نمایش نور و نوربرداری که غالب از موضوعات اصلی در یک تابلوی نقاشی است بیشتر مایلند به نمایش حجم اندام و انعطاف پارچه و لباس بپردازند.

براین اساس، گاهی به طور دلخواه از تیره روش‌های غیرواقعی نیز استفاده کرده تا بهتر به هدف خود دست یابند.

فرانگران عزیز، باید توجه داشته باشند که طراحی یک لباس، تنها با شناخت کامل طراح از تناسبات، حجم و حرکت اندام، چین و شکن‌ها و انعطاف پارچه به همراه تیره روش‌های مناسب و زیبا امکان‌پذیر است و البته، با تمرین و طراحی مداوم برداحتی می‌توان به این شناخت رسید و لباس‌های زیادی را در نهایت زیبایی طراحی کرد.

در طراحی از طبیعت و اجسام بی‌جان، نور در ایجاد سایه‌ها و پیدایش حجم اجسام، نقش اساسی دارد. طراحان و نقاشان، برای به تصویر کشیدن فضاهایی کاملاً طبیعی و واقعی، با قرار دادن سوزه در مقابل نور و نوربرداری مؤثر شرایط محیطی مناسی را فراهم می‌سازند که موجب حضور فیزیکی و قابل لمس اجسام شده، طرح را به شکل طبیعی و واقعی نشان می‌دهد. در این میان، طراحان لباس نیز با به کارگیری عنصر نور و سایه، در ساخت تکنیک‌های متفاوت طراحی لباس توانسته‌اند شیوه‌های بسیار جالبی را به نمایش بگذارند. اما آنچه که بیش از هر چیزی، برای طراحان لباس اهمیت دارد استفاده از نور در ایجاد حجم صحیحی از بدن و نمایش انعطاف پارچه و لباس است.

تصویر ۱-۴ - معرفی سطوح روشن با در نظر گرفتن سفیدی کاغذ در تصویر سمت راست و لایه‌ی رنگی روشن در تصویر سمت چپ

سطوح سایه روش

توجه داشته باشید با روی هم قرار دادن لایه ها و تنظیم فشار دست بر روی مداد می توان درجات مختلف از تیرگی و روشنی به وجود آورد در تصویر ۴-۲ پنج نوع سایه حاصل شده از یک مداد ۶B و یک مادرنگی نشان داده شده است که مهم ترین سایه هایی هستند که برای انجام سایه زنی به آن ها نیاز دارید.

قبل از اجرای تکنیک ورنگ آمیزی مدل، ابتدا محدوده روش، نیم سایه و سایه را با توجه به تابش نور برای نمایش حجم بهتری از اندام و لباس، شناسایی کرده، سپس یکی از شیوه های اجرای تکنیک تونالیته را انتخاب نماید و مراحل سایه زنی را اجرا کنید. ضمن اجرای مراحل سایه زنی (از تیره به روشن)

تصویر ۴-۲— مهم ترین سایه هایی که در اجرای سایه زنی مورد استفاده قرار می گیرند. این سایه با قرار دادن لایه ها بر روی یکدیگر و تنظیم فشار دست بر مداد حاصل شده اند.

۱ نمایش سطوح روشن - نیم سایه و سایه

در تصویر با خطوط، سطوح سایه روشن یعنی محدوده‌های روشنی - نیم سایه و سایه، از یکدیگر تفکیک شده‌اند. در این کار که بر روی یک تصویر واقعی و یک تصویر طراحی شده انجام گرفته، اثر تابش نور در ایجاد حجم اندام و نمایش ویژگی‌های لباس به خوبی نشان داده شده است (تصویر ۳-۴).

سطوح روشن: هنگامی که از کاغذ سفید برای رنگ آمیزی استفاده می‌کنید این کاغذ معرف پیشترین مقدار نور است و اولین و روشن‌ترین سطح را می‌سازد که «سطوح روشن» نامیده می‌شود. در رنگ آمیزی با حفظ سفیدی کاغذ، می‌توان سطح روشن را سفید در نظر گرفت که در این صورت تضاد بین روشنی و تیرگی زیاد می‌شود. و یا این که، می‌توان با ایجاد یک لایه‌ی رنگی روشن که به طور یکنواخت تمام زمینه را می‌پوشاند سطوح روشن را با یک رنگ روشن معرفی کرد (تصویر ۱-۴). در طراحی لباس، این عمل با توجه به جنسیت پارچه‌ها که موجب انعکاس یا جذب نور می‌شوند صورت می‌گیرد.

سطوح نیم سایه: فروزنگی‌های موجود در یک سوزه، موجب به وجود آمدن فضاهایی می‌گردد که به دلیل زاویه‌ی آن‌ها نسبت به جهت نور و رسیدن مقداری از نور به آن فضاهای نیم سایه‌ها ایجاد می‌شود. نیم‌سایه‌ها، از درجات مختلف خاکستری بین سفید و سیاه تشکیل شده‌اند. بنابراین، هیچ گاه سطوح نیم سایه را به طور یکنواخت و یک‌دست رنگ آمیزی نکنید. بلکه در این محدوده، درجات مختلف سایه روشن را به کار ببرید. در تصویر (۳-۴)، محدوده‌ی نیم‌سایه با رنگ آبی مشخص شده است.

سطوح سایه: محدوده‌هایی هستند که در آن‌ها به دلیل موازی بودن با جهت نور یا قرار گرفتن در پشت سطوح روشن، سایه‌های تیره ایجاد می‌شود. در تصویر ۳-۴ محدوده‌ی سایه با رنگ قرمز مشخص شده است.

○ پس از فراگیری مطالب تمرین ۱ را انجام دهید.

تصویر ۳-۴ - در تصویر محدوده‌ی نیم‌سایه با رنگ آبی و محدوده‌ی سایه با رنگ قرمز مشخص شده است.

۱۶۴

شیوه‌های رنگ آمیزی در طراحی لباس

تصویر ۵-۴ - رنگ آمیزی پک طرح به شیوه تک رنگی

بعد از طراحی یک لباس، انتخاب رنگ و یک شیوه رنگ آمیزی مناسب، مانند تکنیک (تونالیته)، مناسبترین راه برای سایه زدن و نمایش ساختار و انعطاف پارچه، چن‌ها و حجم اندام می‌باشد. این تکنیک که تنها با ایجاد درجات مختلف و تغییر شدت رنگی (کروم) رنگ‌ها حاصل می‌شود، با هر وسیله و ابزار رنگ آمیزی قابل اجراست بهشرط آن که، طراح با روش صحیح بدکارگیری آن وسایل و همچنین با مراحل سایه زدن یک لباس، کاملاً آشنا باشد. در این فصل نیز با معرفی شیوه‌های بدکارگیری مدادرنگی و گواش در تکنیک تونالیته و مراحل سایه‌زنی، چگونگی رنگ آمیزی یک لباس مورد بررسی قرار گرفته است (تصویر ۵-۴).

● **اجراهی تکنیک (تونالیته) بهوسیله‌ی مدادرنگی**
مدادرنگی، از آن دسته ابزاری است که در اجرای شیوه‌های مختلف تکنیک تونالیته قابلیت‌های فراوانی دارد و اجرای این تکنیک، بهوسیله‌ی مدادرنگی با دو روش امکان‌پذیر است.

● **شیوه تک رنگی:** در این روش، با استفاده از یک رنگ و تغییر فشار دست بر مداد، درجات تیره و روشن آن رنگ بر روی طرح حاصل می‌آید و سایه روشن نسبت به سفیدی کاغذ درجه‌بندی می‌شود.

● مدادرنگی

● کاغذ تحریر سفید (A4)

● تضاد تیره و روشن

۱- درجات مختلف رنگی از روشن ترین تا تیره‌ترین درجه‌ی مربوط به یک رنگ را «تونالیته» آن رنگ می‌نامند.

۲- یکی از درجات تیره یا روشن یک رنگ که از طریق غیراشباع کردن رنگ حاصل می‌شود.

● شیوه‌ی دو لایه: در این روش، با بهره‌گیری از تضاد کیفیت با انسابع رنگ با قرار دادن رنگ‌ها بر روی یکدیگر و لایه‌لایه کردن آن‌ها، علاوه بر ایجاد رنگ‌های جدید می‌توان موجب تغییر رنگ مایه‌ها و شدت رنگی شد. شیوه‌ی رنگ‌آمیزی دو لایه را می‌توان به چهار طبقه زیر احراز :

الف - با پوشش دادن یک رنگ با درجه متوسط تا تیره بهوسیله‌ی یک مداد سفید، این عمل، سایه روش را درخشنان

کرده، سطح کار را صاف و لغزنه می‌نمایاند. همچنین باعث افزایش شدت رنگی می‌شود (تصویر ۵-۶).

ب - با پوشش دادن هر رنگ با خاکستری و سیاه که بهموجب آن، سایه روش تیره می‌شود و شدت رنگی کاهش می‌یابد (تصویر ۶-۷).

ج - با پوشش دادن یک رنگ با رنگ هم‌جوار، این عمل تغییراتی را در رنگ اصلی و شدت رنگ ایجاد می‌کند (تصویر ۷-۸).

د - پوشش دادن یک رنگ با رنگ‌آمیزی مکملش که موجب پدید آمدن رنگ جدید و کاهش شدت رنگی می‌شود (تصویر ۸-۹).

- مداد رنگی
- کاغذ تحریر سفید (A4)
- تضاد انسابع رنگ

تصویر ۶-۹ - رنگ آمیزی یک طرح به شیوه‌ی دو لایه با پوشش دادن یک رنگ متوسط تا تیره با مداد سفید

مدادرنگی
کاغذ تحریر سفید (A4)
تضاد اشباع رنگ

تصویر ۷ - ۴ - رنگ آمیزی به شیوه‌ی دو لایه با پوشش دادن هر رنگی با خاکستری و سیاه

- مدادرنگی
- کاغذ تحریر سفید (A4)
- تضاد تیره و روشن
- تضاد انسیاع رنگ

تصویر ۸ - ۴ - رنگ امیزی به طریق پوشش دادن یک رنگ با رنگ همچوارش

۱۶۸

- مدادرنگی
- کاغذ تحریر سفید (A4)
- تضاد مکمل
- تضاد اسپاع رنگ

تصویر ۹ - رنگ آمیزی به طریق پوشش دادن یک رنگ با رنگ مکملش

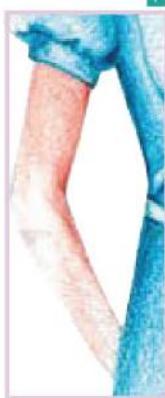
۱۶۹

طریقه سایه زدن یک طرح لباس بهوسیله مداد رنگی

در رنگ آمیزی و سایه زدن این طرح، از شیوه‌ی دو لایه با پوشش دادن یک رنگ با رنگ همچوار (آبی-سبز آبی) استفاده شده است.

۱

۲

۱ با توجه به جهت تابش نور که از رویه رost، نقاط برجسته‌ی چهره مانند پیشانی، استخوان و نوک بینی، گونه‌ها و جانه، در سطوح روشن و فرورفتگی‌های موجود در چهره، مانند کاره‌های چهره، پلک‌ها و زیر گونه‌ها، زیر بینی، زیر لب‌ها و زیر چانه در محدوده‌ی نیم سایه و فضاهای نزدیک به موها و گوشش‌های داخلی پلک‌ها و سوراخ‌های بینی، در محدوده‌ی سایه قرار می‌گیرند. گردن را مانند یک استوانه در نظر بگیرید که در کاره‌های آن محدوده‌ی سایه و نیم سایه ایجاد می‌شود.

۲ چین و شکن‌های مو، در ایجاد محدوده‌ی سایه روشن نقش اساسی دارد و هر مویی با توجه به مدل آن دارای سایه روشن‌های خاص است ولی به طور کلی، من توان فضای بالای سر و برجستگی تاب و جعد دسته‌های موها را در محدوده‌ی روشن، و موهای را که در اطراف چهره و گردن قرار می‌گیرند و فرورفتگی‌های جعد مو را در محدوده‌ی نیم سایه، و فضاهای زیرین همین دسته از موها را در محدوده‌ی سایه قرار داد.

۳

۳ نقاط زیر دست و زیر آستان، سرشانه و فرورفتگی‌های چین‌های آستان در مناطق سایه و نیم سایه و از طرفی نقاط روی دست و روی آستان و برجستگی‌های چین در محدوده‌ی روشن قرار می‌گیرند. نشان توجه است نقاطی از اندام و لباس که در محدوده‌ی سایه قرار دارند نهایتاً با نوک تیز یک مداد تیر، رنگ و با خطوط محکم و بزرگ، مشخص می‌شوند.

۴ برجستگی سینه موجب فرورفتگی‌هایی در کاره‌ها و زیر سینه می‌شود که بدین ترتیب، محدوده‌های سایه روشن را از یکدیگر تفکیک می‌کند.

۴

۵ سایه روشن در فضاهای ایجاد شده از چین و شکن‌ها در ایجاد فرم و شکل صحیح از یک چین، نقش اساسی دارد و موجب می‌شود تا انعطاف و ساختار بارچه بهتری نشایان گردد.

۶ مناطق داخلی پاله‌ها در سایه و نیم سایه قرار می‌گیرند و کاره‌های خارجی آن‌ها، دارای سطوح روشن هستند. البته گاهی به دلیل حجم استوانه‌ای پاله‌ها دسته‌ای توان کاره‌های خارجی آن‌ها را با نیم سایه‌ای بسیار کمربند و ملائم، رنگ آمیزی کرد.

۱۷۰

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

یک طرح رنگ آمیزی شده

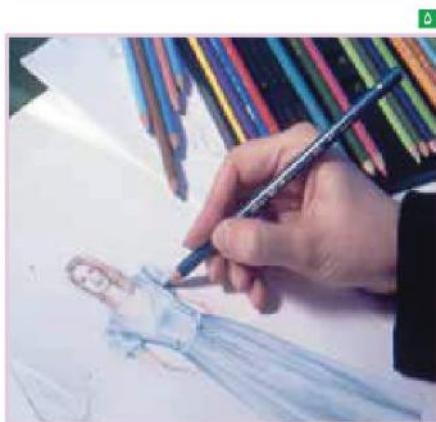
۱ بوسیلهٔ مداد، طرح خطی مدل را رسم کید. توجه داشته باشید برای جلوگیری از کثیف شدن سطح کار در اثر مالش دست، تا حد امکان طرح خطی را که رنگ رسم کید و یا از مدادهایی با نوک سخت مانند H و F، برای طراحی استفاده نمایید.

۲ رنگ‌های مناسب برای رنگ آمیزی بروست، مو و لباس را از میان رنگ‌ها جدا کنید. در این مرحله، بوسیلهٔ رنگ‌هایی که دارای درجهٔ روشن‌تری نسبت به سایر رنگ‌ها هستند سطح کار را به طور پکتواخت و پک دست رنگ آمیزی کنید. وقت داشته باشید که ضمن رنگ کردن موضوع با رعایت نکاتی مانند تنظیم فضای دست بر روی صفحهٔ کار، طرز گرفتن مداد و حرکت مناسب دست و گذ کردن نوک مداد، می‌توان به راحتی یک سطح را به صورت پکتواخت رنگ آمیزی کرد.

۳ پس از نشانابی محدودی نیم‌سایه، با استفاده از رنگ‌های متوسط سایه‌های مقدماتی را ایجاد کنید تا حجم بدن و جین و سکن‌های لباس مشخص شود.

۴ با استفاده از رنگ‌های تیره و نیز، با فضای بیشتر دست بر نوک تیرهٔ مدادهایی با رنگ متوسط، می‌توان این درجهٔ تیره از رنگ را به دست آورد. مراجل سایه زدن را با قرار دادن لایه‌های متعدد بر روی هم، دنبال کنید تا به تیرگی دخواه برسید.

۵ پس از فرآگیری مطالب، تمرین ۲ و ۳ را انجام دهید.

پس از فرآگیری مطالب، تمرین ۲ و ۳ را انجام دهید.

- مداد رنگی
- مقوای انتباخ ۱۲، ۱۷
- ترکیب‌بندی رنگ‌های سرد
- تضاد انساب رنگ

(۲)

(۱)

۱۷۲

تصویر ۱۰-۴ - مراحل رنگ آمیزی یک طرح با تکنیک (تونالیته) به شیوه‌ی دو لایه

● غلظت رنگ، متناسب با طریقه استفاده از آن در رنگ آمیزی می‌تواند، کم، متوسط و زیاد باشد. رنگ رقیق شده با غلظت کم برای رنگ آمیزی سطوحی که دارای شفافیت و لغافت هستند مانند مو و پوست بدن به کار برده می‌شود و در رنگ آمیزی سطوحی که در طرح دارای ضخامت هستند و جسمی بودن سوزه را شناس می‌دهند می‌باشد از رنگ‌های جسمی با غلظت متوسط استفاده نمود مانند رنگ آمیزی لباس و کفش. همچنین غلظت زیاد رنگ، کار رنگ آمیزی یک سطح وسیع را دشوار می‌سازد ولی برای رنگ آمیزی قسمتی از طرح که دارای برجستگی است مانند گل‌های یک پارچه‌ی گیبور می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.

یک طرح رنگ آمیزی شده

برای رنگ آمیزی پوست به توضیحات تصاویر زیر توجه نمایید.

تیره نمودن محدوده‌ی نیم سایه با درجه‌ی تیره‌تری از رنگ پوست و قلم‌موی نمره‌ی ۳

طریقه‌ی سایه زدن یک مدل به وسیله‌ی گواش

استفاده از گواش به منظور رنگ آمیزی یک طرح، اگر چه به آسانی کار با مادرنگی نیست ولی جذابیت و زیبایی حاصل از انجام آن، به اندازه‌ی کار با مادرنگی است. ناگفته نماند که استفاده از گواش، مزیت قابل توجه‌ای دارد و آن، ترکیب آسان رنگ‌ها با یکدیگر و به دست آوردن رنگ‌های متعدد است که در نتیجه‌ی آن می‌توانید در انتخاب، ترکیب و هماهنگی رنگ‌ها با یکدیگر، بسیار آزادانه عمل کنید. به کار گیری تکنیک توانلیته در ایجاد سایه روش، با استفاده از درجات روش تابه‌ی یک رنگ، روش مناسبی برای رنگ آمیزی یک طرح لباس با گواش است.

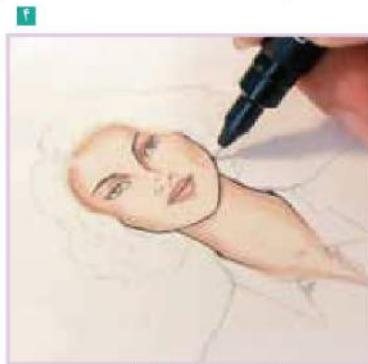
قبل از رنگ آمیزی، نکات زیر را مورد توجه قرار دهید.

● از مقواه‌ها و قلم‌موهای مخصوص کار با گواش استفاده

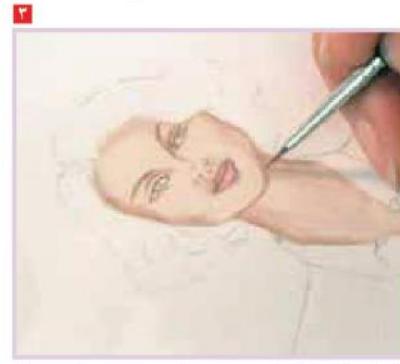
کنید.

رنگ آمیزی پوست با رنگ رقیق شده و قلم‌موی نمره‌ی ۵

محکم نمودن خطوط با روان‌نویس

۱۷۴ طراحی خطوط ظرفی چهره و تیره نمودن محدوده‌های سایه با قلم‌موی نمره‌ی ۱

یک طرح رنگ آمیزی شده

توجه: طراحی و رنگ آمیزی موها، برای نشان دادن حالت ویژگی خاص آن که حاکم از مدل و لطافت موهاست نیاز به دقت و تمرین بیشتری دارد. شناسایی درست مناطق سایه، نه سایه و سطوح روشن با توجه به مدل مو و طریقه‌ی صحیح سایه زدن، از مؤثرترین عوامل برای نمایش ویژگی‌های مو می‌باشد.

- ۱ بعد از رسم طرح خطی مدل، رنگ مناسب پوست و مو را ساخته، رفیق کنید. سپس زمینه‌ی کار را با قلم موی نمره ۵ بهصورت یکراخت رنگ آمیزی نمایید. در انجام این کار، سرعت عمل داشته باشید تا زمینه، بهطور یک‌دست رنگ آمیزی شود.
- ۲ درجه تیره‌تری از رنگ پوست و مو را بدست آورده، محدوده‌های نه سایه را با قلم موی نمره ۳ رنگ آمیزی کنید.
- ۳ با قلم موی نمره ۱ خلط‌ظرف چهره، و محدوده‌های سایه در چهره و مو را منحص کرده، سایه بزنید.
- ۴ در این مرحله، برای محکم کردن خلط‌ظرف و انجام مرحله تکمیلی رنگ آمیزی از روان‌نویس استفاده کرده، خلط‌ظرف را که در مناطق تیره قرار گرفته‌اند محکم و بررنگ کنید.

تیره‌ترین درجه مربوط به رنگ پوست و مو بهره گرفت و محدوده‌های مربوط را رنگ‌آمیزی کرد (تصویر ۱۱-۴).

در شیوه‌ای دیگر می‌توان با حفظ سفیدی متن، سایه روشن‌ها را درجه‌بندی کرد و در نهایت، به جای روان‌نویس از

تصویر ۱۱-۴ – نمایش سایه روشن‌های مو و چهره با در نظر گرفتن سفیدی متن به وسیله‌ی گواش رقین شده

گواش، روان نویس
مقوای فابریانو ۱۲. ۱۷cm
تضاد انساب و غیر انساب
تضاد تیره و روشن

نوار رنگ‌های مورد استفاده در رنگ‌آمیزی لباس

تصویر ۱۲-۴ - یک طرح رنگ‌آمیزی شده با تکنیک (تونالیته) به وسیله‌ی گواش

۵

۶

۵ طرح خطی مدل را بر روی مقوای مناسب کنید، سپس، رنگ مرد نظر را آماده کنید. قبل از رنگ آمیزی، از مناسب بودن غلط رنگ اطمینان حاصل کنید. حالا زمینه را با قلم موی نمره ۶ بدطور پکتوخت رنگ آمیزی نمایید.

۶ طبق مراحل سایدهزتی برای ایجاد حجم، در محدوده‌ی نیم سایه به وسیله‌ی قلم موی نمره ۴ یک درجه تیره از رنگ زمینه قرار دهید. مراحل کار را سریع و قبل از خشک شدن لایه‌های زیرین انجام دید تا رنگ‌های لایه‌ها با یکدیگر ادغام شده، نتایج بهتری از سایه‌ها و نیم سایه‌ها حاصل شود.

۷ در این مرحله، با محکم کردن خطوط اصلی طرح به وسیله‌ی روان نویس، می‌توان کار را به اتمام رسانید.

۸

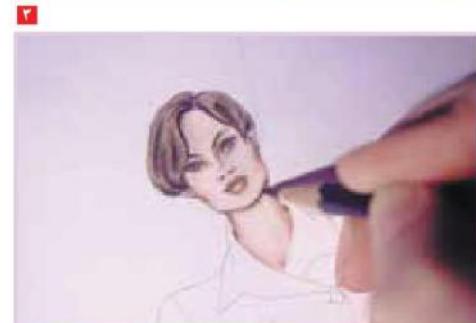
● پس از فرآگری مطالب، تمرین ۲ و ۳ را انجام دهید.

شیوه‌ی سایه‌زدن یک مدل به وسیله‌ی گواش—مدادرنگی

گاهی به کارگری چند وسیله در اجرای یک تکنیک، بهترین راه برای سرعت بخشیدن به کار است. در این شیوه، از گواش برای رنگ آمیزی زمینه و از مدادرنگی برای ایجاد سایه روشن استفاده می‌شود.

یک طرح رنگ آمیزی شده

- ۱ یک لایه رنگ پوست با گواش رقیق شده بر روی زمینه ایجاد کنید.
- ۲ به وسیله‌ی گواش رقیق شده، درجه روشنی از رنگ مو را بسازید و زمینه را رنگ آمیزی کنید.
- ۳ خطوط اصلی چهره را، به وسیله‌ی مدادرنگی با درجه تیره‌ای از رنگ زمینه محکم و پُررنگ کنید.
- ۴ محدوده‌های نیمنایه و سایه را به وسیله‌ی مدادرنگی با درجات متوسطی از رنگ زمینه رنگ آمیزی کنید. نوک تیز مداد و فشار مالایم دست، در ایجاد سایه‌های یکدست و لطیف مؤثر است.
- ۵ از میان مدادهای رنگی، درجه متوسطی از رنگ موی زمینه را جدا کرده، دسته‌ها و خطوط اصلی مدل مو را مشخص سازید.

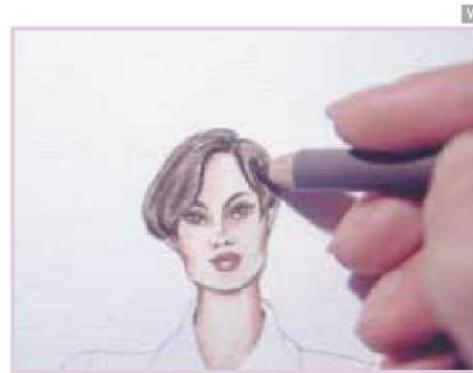
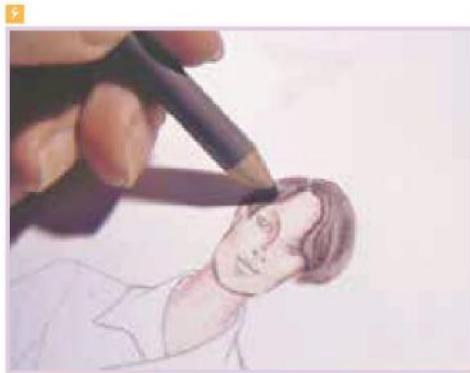
گواش، مداد رنگی
مقوای فابریانو ۱۲×۱۷
رنگ رنگی گرم
تضاد کیفیت (غیر انساب)

نوار رنگ‌های مورد استفاده در رنگ‌آمیزی لباس

تصویر ۱۳-۴ - یک طرح رنگ‌آمیزی شده با تکنیک (تونالیته) به وسیله گواش - مداد رنگی

۱۸۰

۷ پس از شناسایی سطوح روشن و نیم‌سایه با توجه به مدل مو، بهوسیلهٔ نوک تیز مداد رنگی، محدودهٔ نیم‌سایه را رنگ آمیزی کنید. حرکت دست و فشار ملایم مداد، در ایجاد سایه‌های لطیف و نرم بسیار مؤثر است.
۸ حدودهای تیره را که در واقع قسمت‌های زیرین و داخلی مراحت است با رنگی تیره از درجات رنگ مو، رنگ آمیزی کرده، خطوط مدل و دسته‌های مو را محکم و پررنگ نمایید.

۹ بدوسیلهٔ گواش با غلظت مناسب زمینه را با رنگ دلخواه به صورت یکواخت رنگ آمیزی کنید. چنانچه طرح خطی به سبب رنگ آمیزی زمینه محو گردید پس از خشک شدن لایه‌ی رنگی مجدداً با مداد، خطوط مدل را بر روی زمینه‌ی رنگ آمیزی شده طراحی کنید.

۱۰ پس از خشک شدن زمینه، برای سایه روشن از مدادهای رنگی که دارای درجات تیره‌ای از رنگ زمینه هستند استفاده کرده، مناطق سایه و نیم‌سایه را رنگ آمیزی کنید تا جم اندام و چین و سکونهای لباس مشخص گردد.

۱۱ خطوط اصلی طرح را با تیره‌ترین درجه رنگی از رنگ زمینه با رنگ سیاه، پُررنگ و محکم کنید.

پس از فراغتی مطالب تمرین ۵ را انجام دهید.

خودآزمایی

- ۱- نقش نور در طراحی لباس را توضیح دهید.
- ۲- تکنیک (تونالیته) چگونه اجرا می شود؟
- ۳- شیوه های اجرای تکنیک (تونالیته) به وسیله مدادرنگی را توضیح دهید.
- ۴- شیوه دو لایه در تکنیک (تونالیته)، به چند طریق اجرا می شود؟ توضیح دهید.
- ۵- محدوده های سایه روشن را نام ببرید و درباره آن ها توضیح دهید.
- ۶- مزیت استفاده از گواش در رنگ آمیزی را بیان کنید.

تمرین

- ۱- بر روی چند تصویر واقعی یا تصویر طراحی شده محدوده های سایه روشن را از یکدیگر تفکیک کنید.
- ۲- طرح خطی از یک مدل را رسم کرده، سپس به وسیله مدادرنگی، شیوه تک رنگی تکنیک (تونالیته) را بر روی آن اجرا نمایید.
- ۳- چهار روش رنگ آمیزی به شیوه دو لایه را به وسیله مدادرنگی اجرا کنید.
- ۴- لباسی را طراحی کرده، سپس به وسیله گواش با اجرای تکنیک (تونالیته) آن را رنگ آمیزی نمایید.
- ۵- لباسی را طراحی کرده، سپس به وسیله گواش و مدادرنگی، آن را رنگ آمیزی کنید.

پروژه

برای تهیه و تنظیم یک آلبوم کار در طول سال، هنرجویان باید با توجه به مطالب آموخته شده در این فصل، طبق موضوعات داده شده به اجرای پروژه بپردازنند.
مفوایه ای مناسب رنگ آمیزی با مدادرنگی و گواش، در قطع ۲۵- ۲۵ سانتی متر تهیه کنید و طرح خطی شش طرح لباس را بر روی آن طراحی نمایید و برای رنگ آمیزی و سایه زدن طرح ها، یکی از موضوعات زیر را انتخاب کنید.

- به وسیله مدادرنگی و اجرای شیوه دو لایه مکمل ها، با در نظر داشتن همکواری رنگ های سرد و گرم در ترکیب بندی رنگ تکه های لباس
به وسیله مدادرنگی و اجرای شیوه تک رنگی با در نظر داشتن تضاد تیره و روشن در ترکیب بندی رنگ تکه های لباس
- به وسیله گواش و اجرای تکنیک (تونالیته) با در نظر داشتن تضاد رنگ های اشباع و غیر اشباع در ترکیب بندی رنگ تکه های لباس
- به وسیله گواش اجرای تکنیک (تونالیته) با در نظر داشتن رنگ های فام و بی فام، در ترکیب بندی رنگ تکه های لباس
- به وسیله گواش و اجرای تکنیک (تونالیته) با در نظر داشتن تضاد همزمانی در ترکیب بندی رنگ تکه های لباس

فصل پنجم

رنگ و نقوش پارچه

هدف‌های رفتاری: در پایان این فصل، فرآگر باید بتواند :

- ۱- با استفاده از وسایل و شیوه‌های رنگ‌آمیزی، لباس‌های را با پارچه‌ی راه راه طراحی و رنگ‌آمیزی نماید.
- ۲- با شیوه‌های مختلف از وسایل رنگ‌آمیزی استفاده کرده، نقوش خالدار را بر روی لباس طراحی و رنگ‌آمیزی کند.
- ۳- با استفاده از شیوه‌ی کلاژ، نقش پارچه‌ای را ایجاد نموده، مدل را رنگ‌آمیزی کند.
- ۴- لباس‌های را رنگ‌آمیزی کرده، نقوش متفاوتی از چهارخانه‌ها را بر روی آن‌ها طراحی و رنگ‌آمیزی نماید.
- ۵- با استفاده از وسایل و شیوه‌های رنگ‌آمیزی، لباس‌های را با پارچه‌ی گلدار، طراحی و رنگ‌آمیزی نماید.

رنگ و نقوش

زمانی که طراحان، لباس‌هایی را برای پارچه‌های نقش‌دار طراحی می‌کنند، به منظور ارائه‌ی یک تابلوی کامل و زیبا که هرچه بیشتر بتواند نمایی از یک لباس واقعی را نمایش دهد، پس از سایه زدن مدل، طراحی و رنگ‌آمیزی نقوش آن پارچه را با استفاده از وسائل، تکنیک‌ها و شیوه‌های رنگ‌آمیزی به‌گونه‌ای اجرا می‌کنند که به‌طور صحیح و آسان به هدف‌شان برسند. از این‌رو، در این فصل از کتاب سعی شده است با دسته‌بندی نقوش پارچه‌ها، پاره‌ای از این تکنیک‌ها و شیوه‌های رنگ‌آمیزی نقوش با به‌کارگیری برشی از وسائل رنگ‌آمیزی، معرفی و اجرا شود تا بتوان لباس‌هایی را که مختص پارچه‌های نقش‌دار طراحی شده‌اند، به‌راحتی رنگ‌آمیزی و ارائه نمود.

توجه: فراگیری اصول طراحی نقوش پارچه بر روی لباس – که در کتاب طراحی اندام به آن پرداخته شده است – و آموختن روش رنگ‌آمیزی و سایه زدن یک لباس و تمرین مداوم آن‌ها، برای دستیابی به اجرای صحیح تکنیک‌ها و شیوه‌های رنگ‌آمیزی نقوش پارچه‌ها بر روی لباس‌ها، ضروری و الزامی است.

پس از فراگیری هر شیوه‌ی رنگ‌آمیزی یک تمرین انجام دهید.

نوار رنگ‌های مورد استفاده در رنگ‌آمیزی طرح لباس

مداد رنگی، مازیک، روان‌نویس

مقوای اشتباخ ۱۷

تصاد سرد و گرم

تصاد تیره و روشن

تصاد مکمل‌ها

تصویر ۱—۵ — ایجاد یک زمینه‌ی رنگ‌آمیزی شده به‌وسیله‌ی مداد رنگی با شیوه‌ی دو لایه و طراحی و رنگ‌آمیزی نقوش با در نظر داشتن چین و شکن‌های پارچه به‌وسیله‌ی مازیک

۱۸۴

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

- مداد رنگی
- روان نویس، کاغذ تحریر (A4)
- همواری رنگ‌های سرد
- تضاد تیره و روشن
- تضاد کیفیت (غیر انساب)

نوار رنگ‌های مورده استفاده در رنگ‌آمیزی طرح لباس

تصویر ۲—۵ — رنگ‌آمیزی زمینه به‌وسیلهٔ مداد رنگی به شیوهٔ دو لایه و طراحی نقش با روان نویس

۱۸۵

گواش، مازیک
 مقوای فابریاتو
 تک رنگ تیره
 تضاد کیفیت (غیر انسابع)

نوار رنگ‌های به کار رفته در رنگ‌آمیزی طرح لباس

تصویر ۳-۵ - اجرای تکیک (تونالیته) بدروسله‌ی گواش، طراحی و رنگ‌آمیزی نقش با در نظر گرفتن حجم اندام و جین و شکن‌های پارچه بدروسله‌ی مازیک. بدکارگیری رنگ‌های روشن برای رنگ‌آمیزی زمینه و رنگ‌های تیره برای نقش، در اجرای این شیوه‌ی رنگ‌آمیزی مناسب‌تر می‌باشد.

گواش، روان‌نویس، زیباتون
مقوای اشتباخ ۱۷ ۱۲
تک رنگی غیراشباع
تضاد تیره و روشن

نوار رنگ‌های بدکار رفته در رنگ آمیزی طرح لباس

تصویر ۴-۵ - طبق مراحل تکییک، رنگ آمیزی زمینه با گواش و کلارز زیباتون برای نمایش نقش راه راه پارچه

- ۱ یکی از شیوه‌های رنگ‌آمیزی را انتخاب نموده، لباس را رنگ‌آمیزی کنید. درنهایت، خطوط اصلی طرح را بوسیله‌ی روان‌نویس مشخص و پررنگ سازید.
- ۲ کاغذ بوستی را بر روی طرح قرار داده، خطوط محیطی لباس را که برای کلار زیباتون در نظر گرفته‌اید کپی کنید.
- ۳ اطراف طرح کپی شده، بر روی کاغذ بوستی را قیچی کرده، آن را بر روی ورق زیباتون بچسبانید.
- ۴ با کمی فاصله، اطراف طرح را قیچی کنید.
- ۵ زیباتون را از ورقه جدا سازید.

۶

کلار^۱

استفاده از وسایلی نظیر زیباتون یا کاغذهای رنگی و کادو، به جای رنگ‌آمیزی طرح و نقش پارچه‌ها، علاوه بر زیبا نمودن یک اثر موجب سرعت بخشنیدن به انجام یک کار می‌شود.

۱- کلار: شیوه‌ای که در آن طراح با استفاده از قطعات کاغذ و مقوا، پارچه و ... (به صورت مستقل یا در کنار سایر ابزار) به ایجاد تصویری پردازد. استفاده از رنگ، بافت و نقش قطعات مذکور با توجه به هدف طراح، دارای اهمیت بسیار است.

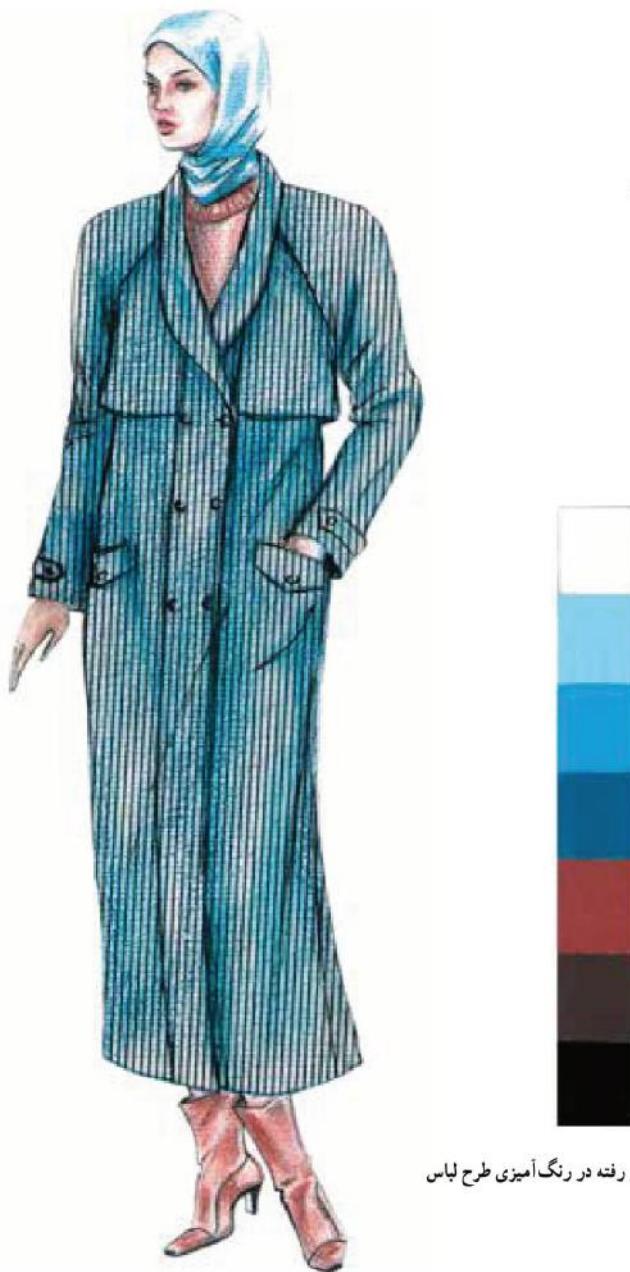

- ۱ به آرامی و بدون فشار دست، زیباتون را بر روی طرح رنگ آمیزی شده پچسبانید.
۲ اطراف زیباتون و خطوط محیطی طرح را به وسیله‌ی تیغ کاتر برش دهید.
۳ پس از برش اضافه، زیباتون را از سطح کار جدا کنید.
۴ زیباتون تا اندازه‌ای خاصیت جذب مدادرنگی نرم را دارد، بنابراین مجددآ سایه‌روشن‌ها را روی زیباتون تکرار کنید.
۵ بوسیله‌ی روان‌نویس خطوط اصلی طرح را بر روی زیباتون محکم و پُررنگ کنید.
۶ در استفاده از نقش زیباتون خلاقیت و نوآوری داشته باشید.
۷ من توان خطوط زیباتون را در جهت‌های متفاوتی بدکار گرفت.

۱۸۹

- مداد رنگی، روان نویس
- زیباتون
- مقوا اشتباخ
- تضاد سرد و گرم
- تضاد وسعت
- تضاد کیفیت (ابیاع رنگ)
- تضاد تیره و روشن

نوار رنگ‌های به کار رفته در رنگ‌آمیزی طرح لباس

تصویر ۵—۵ — قبل از اجرای تکنیک کلار می‌توان زمینه‌ی کار را به شیوه‌های مختلف رنگ‌آمیزی کرد.

۱۹۰

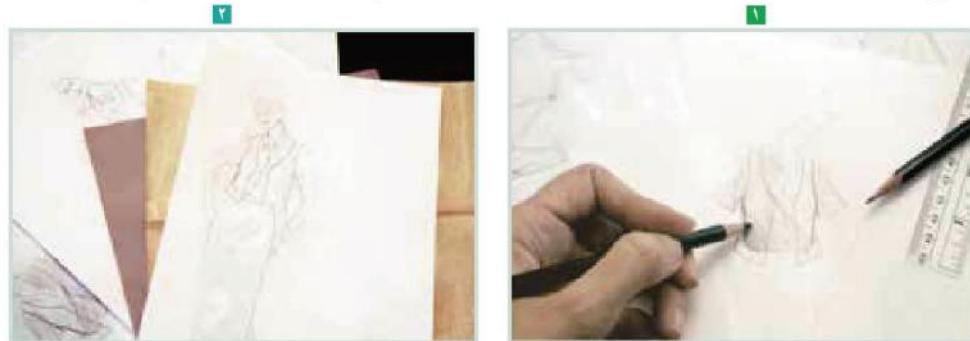
کاغذ رنگی
مداد رنگی، روان نویس
کاغذ تحریر (۸۴)
تضاد تیره و روشن

کاغذهای رنگی که در انجام تکنیک کلارز به کار رفته است.

تصویر ۶—۵ — کلارز کاغذهای رنگی و ایجاد سایه روشن‌های لازم بوسیله مداد رنگی و طراحی نوش پارچه با روان نویس

کُلَّاژ کاغذ، از جمله تکنیک‌هایی است که به کار طراحی لباس سرعت می‌بخشد. با چسباندن کاغذهای رنگی، به سرعت سطوح رنگ شده‌ای ایجاد می‌شود تا مراحل بعدی کار مانند سایه روشن یا ترسیم نقوش پارچه، بر روی آن انجام گیرد.

۱ طرح خطی مدل را آماده کنید. در نظر داشته باشید چنانچه طرح لباس شما دارای تکه‌های مختلفی است همه تکه‌ها را به کمک کاغذ پوستی از یکدیگر تفکیک کنید.

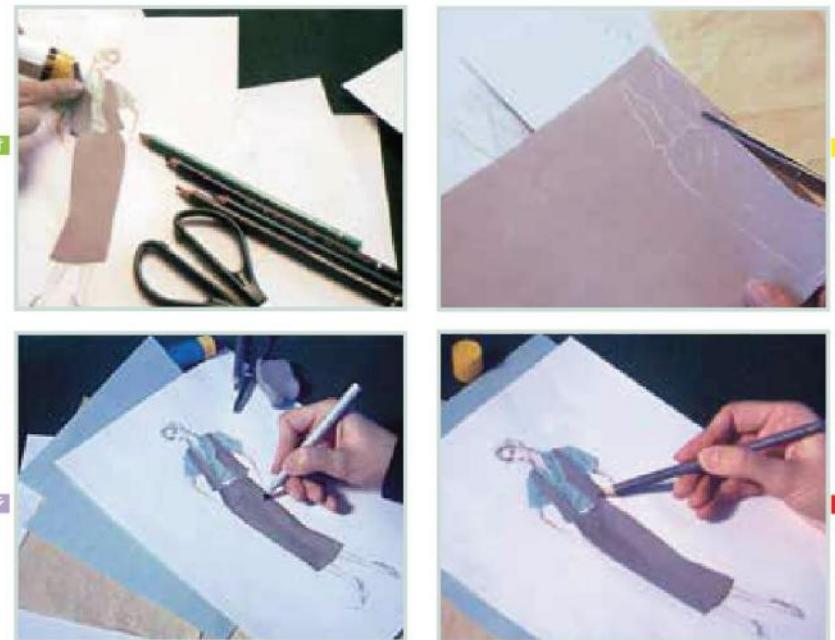
۲ بوسیلهٔ کاغذ کمی تکه‌های مختلف طرح را بر روی کاغذهای رنگی منتقل نمایید.

۳ اطراف تکه‌های کمی شده را قیچی کنید.

۴ تکه‌های بردیده شده را بر روی طرح خطی بچسبانید.

۵ بر روی زمینه و کُلَّاژ شده، سایه روشن‌های لازم را اجرا کنید.

۶ بوسیلهٔ روان‌نویس، خطوط مربوط به نقش پارچه را با توجه به حجم اندام و چین و شکن‌های لباس طراحی کنید.

۱۹۲

تمرین

● با در نظر گرفتن موارد ذکر شده جهار طرح زیر را رنگ آمیزی کنید.

۱- ترکیب‌بندی و هم‌جواری رنگ‌های مکمل، سرد و گرم با یکدیگر

۲- رنگ آمیزی مدل به‌وسیله‌ی مدادرنگی، گواش و مدادرنگی، گواش با توجه به سایه روشن و حجم پردازی (تونالیته)

۳- طراحی نقش راه راه بر روی لباس، با در نظر داشتن حجم و حرکت اندام به‌وسیله‌ی مازیک و روان‌نویس

۴- طراحی نقش راه راه به شیوه‌ی کلاژ

پروژه

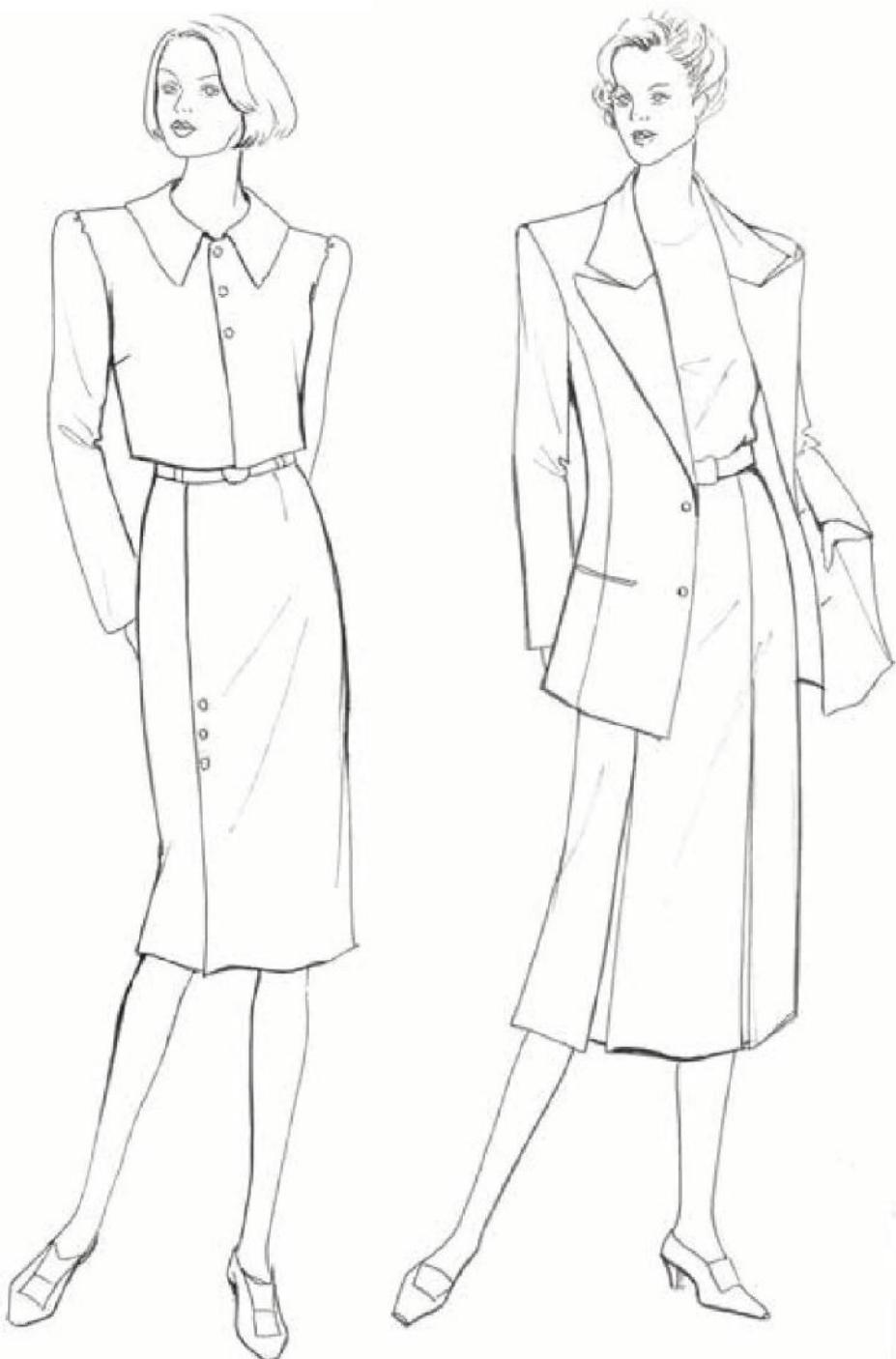
برای تکمیل آلبوم کار، مقوایی مناسب رنگ آمیزی با مدادرنگی و گواش، در قطع ۳۵ ۲۵ تهیه کرده، ۶ طرح لباس، مناسب پارچه‌های راه راه را بر روی آن طراحی نمایید و با اجرای شیوه‌های مختلف رنگ آمیزی و طبق موضوعات داده شده به رنگ آمیزی پردازید.

۱- ترکیب‌بندی و هم‌جواری رنگ‌های گرم در نقش پارچه

۲- ترکیب‌بندی و هم‌جواری رنگ‌های سرد در نقش پارچه

۳- تضاد سرد و گرم در تکه‌های لباس و نقش پارچه

۴- تضاد تیره و روشن در تکه‌های لباس و نقش پارچه

194

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

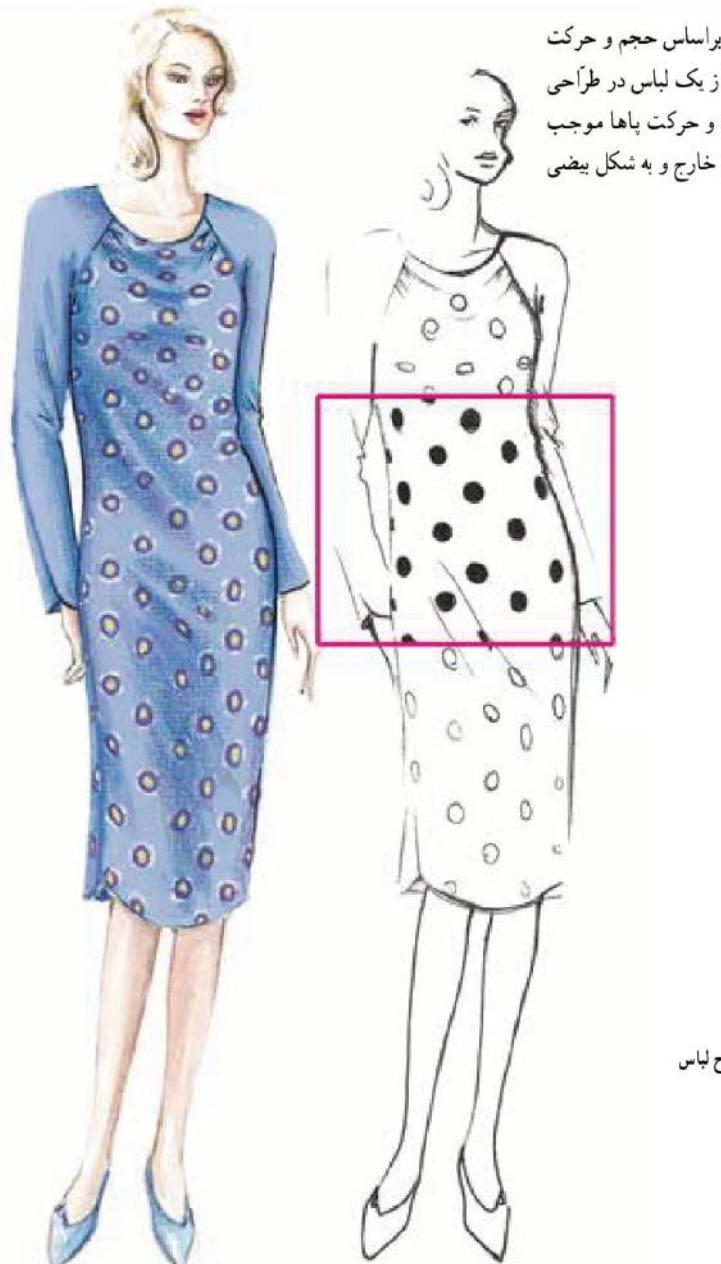
caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

طراحی و رنگ‌آمیزی نقوش خالدار

چنان‌که می‌دانید، طراحی نقوش براساس حجم و حرکت اندام، کمک مؤثری در نمایش نمای واقعی از یک لباس در طراحی است در تصویر زیر، حجم استوانه‌ای اندام و حرکت پاهای موجب شده است بعضی از نقش‌ها از حالت دایره خارج و به شکل بیضی یا نیم‌دایره دیده شود.

نوار رنگ‌های مورد استفاده برای رنگ‌آمیزی طرح لباس

تصویر ۷-۵ – طراحی و رنگ‌آمیزی نقوش خالدار با رنگ زمینه‌ی مازیک، بر روی زمینه‌ی رنگ‌آمیزی شده با گواش – مداد رنگی

- مدادرنگی، مازیک، روان نویس
- مقواه استنباخ
- تضاد سرد و گرم
- تضاد کمیت (واسعت سطوح)
- تضاد کیفیت (ایقاع)
- تضاد مکمل

تصویر ۸-۵ – زمینه‌ی رنگ‌آمیزی شده به شیوه‌ی دو لایه‌ی مکمل و طراحی و رنگ‌آمیزی نقش خالدار به وسیله‌ی مازیک با در نظر گرفتن چین و شکن‌های پارچه

۱۹۶

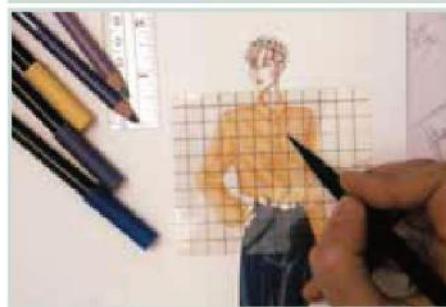
- گواش، مازیک
- مقوای فابریانو
- تضاد تیره و روشن
- تضاد کیفیت (انسایع رنگ)
- تضاد مکمل

تصویر ۹-۵ — رنگ آمیزی لباس به وسیله‌ی گواش و ایجاد نقوش خالدار با مازیک، بدون در نظر گرفتن حجم اندام و چین و شکن‌های پارچه

۱۹۷

● گاهی نیز بدون در نظر گرفتن حجم اندام و چین و شکن‌های پارچه، می‌توان نقوش پارچه را بر روی لباس طراحی و رنگ‌آمیزی نمود. البته این عمل، برای رنگ‌آمیزی نقوش ریز مناسب است.

۱۹۸

گواش، مداد رنگی، روان نویس
زیپاتون
مقوای فابریانو
تک رنگی روشن

نوار رنگ‌های به کار رفته در رنگ‌آمیزی طرح لباس

تصویر ۱۰۵ – رنگ‌آمیزی زمینه بدرسیله گواش – مداد رنگی و استفاده از زیپاتون در طراحی نقاش خالدار پارچه

۱۹۹

تمرین

● با در نظر گرفتن موارد ذکر شده، سه طرح زیر را رنگ آمیزی کنید.

۱- ترکیب بندی و همچواری رنگ های تیره، روشن و رنگ های اشباع

۲- اجرای تکیک توانایی به وسیله‌ی مدادرنگی، گواش و مدادرنگی - گواش

۳- طراحی نقش خالدار بر روی پارچه با در نظر داشتن حجم اندام و چین و شکن‌ها به وسیله‌ی مازیک

۴- طراحی نقش خالدار به شیوه‌ی کلارز

پروژه

برای تکمیل آلبوم کار، مقوایی مناسب رنگ آمیزی با مداد رنگی و گواش، در قطع ۳۵ ۲۵ تهیه کنید و ۴ طرح لباس، مناسب پارچه‌های خالدار بر روی آن طراحی نمایید و با اجرای شیوه‌های مختلف رنگ آمیزی و طبق موضوعات داده شده، به رنگ آمیزی پیردازید.

۱- همچواری رنگ‌های فام در نقش و زمینه پارچه

۲- همچواری رنگ‌های اشباع و غیر اشباع در نقش و زمینه پارچه

۳- تضاد مکمل در نقش و زمینه پارچه

۴- تضاد وسعت سطوح در زمینه و نقش پارچه

۲۰۰

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

طرّاحی و رنگ آمیزی نقش چهارخانه

به دلیل تنوع زیاد نقش چهارخانه، طرّاحی این نقش با وسایل و شیوه‌های مختلف اجرا می‌شود. یکی از شیوه‌های آسان و قابل توجه، رنگ آمیزی و طرّاحی این نقش با خودکار است. برای اجرای این تکنیک، از کاغذهای با سطح زیر و باقی متوسط استفاده کنید.

- خودکار، گواش
- مقوای اشتباخ ۱۷
- هنجاری رنگ‌های روشن
- هنجاری رنگ‌های بی‌فام و فام‌دار

نوار رنگ‌های به کار رفته در رنگ آمیزی طرح لباس

تصویر ۱۱-۵ - طرّاحی نقش چهارخانه و ایجاد سایه روش‌های لازم با توجه به حجم اندام و چن و شکن‌های پارچه

در تکنیک کلاز با کاغذ، نقش مختلف کاغذهای کادو را می‌توان به عنوان نقش پارچه به کار برد.

مدادرنگی، رواننویس

کاغذ کادو

(A4) کاغذ تحریر

مجواری رنگ‌های غیراشباع

نمونه کاغذهایی که در تکنیک کلاز به کار رفته است.

تصویر ۱۲-۵ - اجرای سایه روشن بدوسیلهٔ مدادرنگی بر روی کاغذهای کلاز شده، حجم مناسبی از اندام و ساختار پارچه و لباس را به نمایش می‌گذارد.

در رنگ آمیزی دامن، زمینه و نقش از یکدیگر نفکیک شده‌اند بلکه از ابتدا با رنگ کردن راه‌های مختلف نقش چهارخانه با رنگ‌های متفاوت، زمینه و نقش به طور همزمان رنگ آمیزی و سپس، سایه روشن‌ها اجرا می‌شود.

- مداد رنگی، گواش، مازیک، روان‌نویس
- مقوای اشتباخ ۱۷
- تضاد کیفیت (غیر اشباع)
- تضاد سرد
- تضاد تیره و روشن

نوار رنگ‌های به کار رفته در رنگ آمیزی طرح لباس

تصویر ۵-۱۳ — اجرای تکیک تونالیته بدرسیله‌ی گواش — مداد رنگی برای رنگ آمیزی بلوزان و اجرای تکیک به شیوه‌ی دو لایه با مداد رنگی، مازیک و روان‌نویس برای طراحی و رنگ آمیزی دامن و نقش پارچه

۲۰۴

مدادرنگی، روان نویس

لتر است

مقوای فابریانو ۱۷ ۱۲

ترکیب‌بندی رنگ‌های بی‌فام و فام‌دار

تضاد تیره و روشن

نوار رنگ‌های بدکار رفته در رنگ‌آمیزی طرح لباس

تصویر ۵-۱۴ — رنگ‌آمیزی زمینه به سیله‌ی مدادرنگی و کلاژ زیباتون برای طراحی نوش‌چهارخانه پارچه

۲۰۵

گواش، مازیک نیمه خشک
مقوای فابریکا ۱۷
همواری رنگ‌های گرم
تضاد تیره و روشن
تضاد کیفیت (انساع رنگی)

نوار رنگ‌های به کار رفته در رنگ‌آمیزی طرح لباس

تصویر ۱۵-۵—رنگ‌آمیزی زمینه و ایجاد سایه روش‌های لازم به رسیله‌ی گواش و طراحی و رنگ‌آمیزی نقاش با مازیک‌های نیمه‌خشک

۲۰۶

تمرین

● با در نظر گرفتن موارد ذکر شده سه طرح زیر را رنگ آمیزی کنید.

۱- ترکیب بندی و همچوایی درجات رنگی یک رنگ سرد، درجات رنگی دو رنگ مکمل

۲- اجرای تکنیک (تونالیته) به وسیله‌ی گواش و گواش-

مداد رنگی و مداد رنگی

۳- طراحی نقش چهارخانه با در نظر داشتن حجم اندام

و چین و شکن‌های پارچه به وسیله‌ی مازیک، مازیک نیمه‌خشک، خودکار

۴- طراحی نقش چهارخانه به شیوه‌ی کلاژ

پروژه

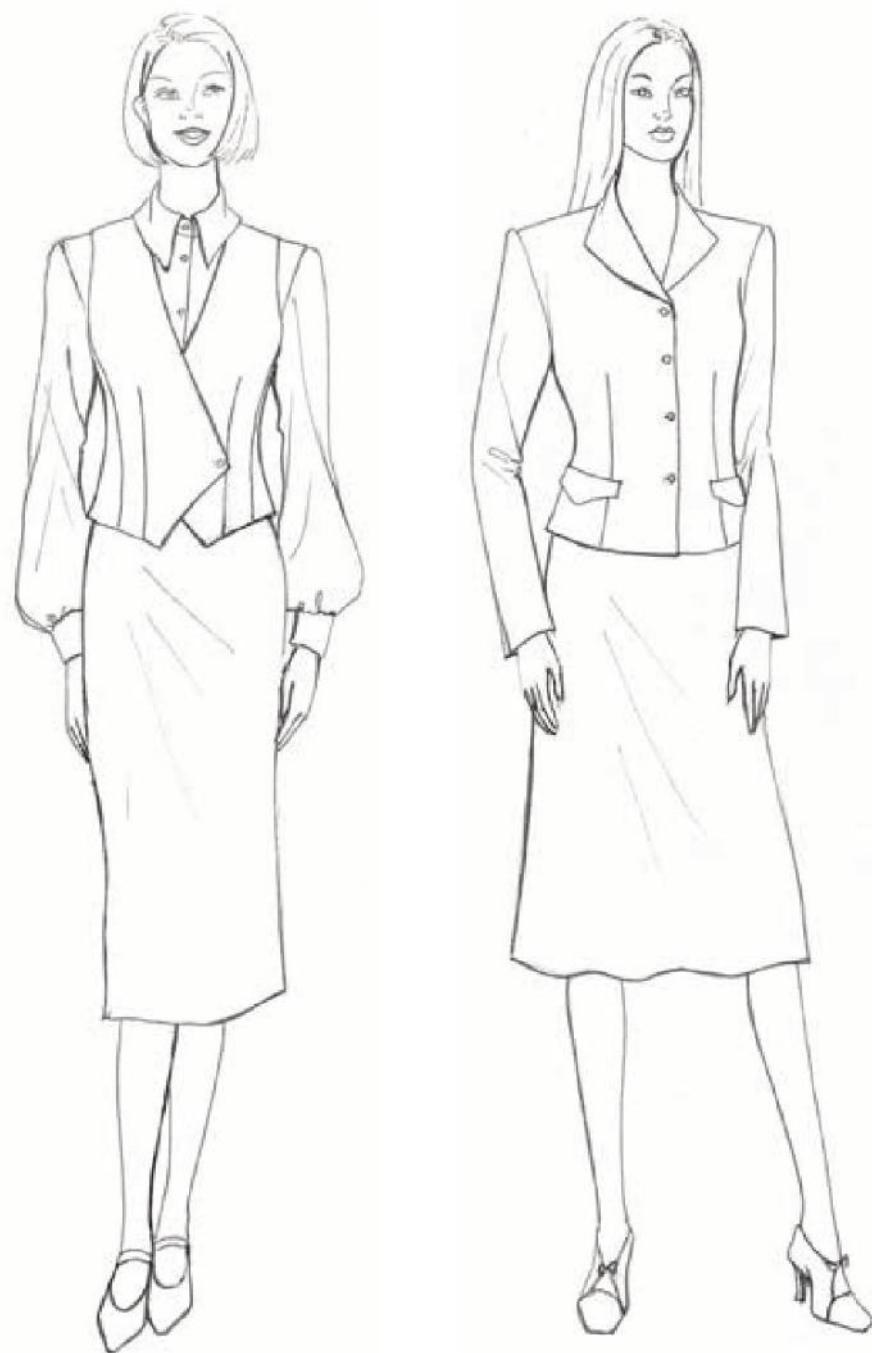
در مرحله‌ای دیگر از تکمیل آلبوم کار، مقواهای مناسب در قطع ۲۵ تهیه کرده، ۵ طرح لباس، مناسب پارچه‌های چهارخانه را بر روی آن طراحی نمایید و با اجرای شیوه‌های مختلف رنگ آمیزی و طبق موضوعات داده شده به رنگ آمیزی بپردازید.

۱- ترکیب بندی و هماهنگی رنگ‌های همچوای در نقش پارچه

۲- ترکیب بندی و همچوای رنگ‌های خالص و غیرخالص در نقش پارچه

۳- تضاد تیره و روشن در نقش پارچه و تکه‌های لباس

۴- تضاد مکمل در نقش پارچه و تکه‌های لباس

Y-A

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

طرّاحی و رنگ آمیزی نقش گلدار

طرّاحی و رنگ آمیزی لباس‌هایی با پارچه‌های گلدار، اگر چه پیچیده و مشکل به نظر می‌رسد ولی به مدد پاره‌ای تکیک‌ها، می‌توان کار را سهل و آسان نمود. طراحان لباس، طرّاحی نقش مدل خود را به طور ذهنی یا براساس نقش پارچه‌ای که در اختیار دارند طرّاحی می‌کنند و گاهی نیز از نقش کاغذ‌های کادو، لتر است و زیباتون بدین منظور بهره می‌گیرند.

نوار رنگ‌های به کار رفته در رنگ آمیزی طرح لباس

تصویر ۵-۱۶ – طرّاحی و رنگ آمیزی نقش بدرسلمه مازیک بر روی زمینه‌ی رنگ آمیزی شده با مدادرنگی به شیوه‌ی تکرنگی

۲۰۹

- مدادرنگی، روان نویس
- زیباتون
- مقوای فابریانو ۱۷
- همچواری رنگ‌های گرم
- تضاد تیره و روشن
- تضاد کیفیت (انسانی رنگ)

نوار رنگ‌های بدکار رفته در رنگ‌آمیزی طرح لباس

تصویر ۱۷—۵ — رنگ‌آمیزی زمینه به شیوه‌ی دو لایه، با استفاده از مدادرنگی و کلارز زیباتون نقش‌دار برای نمایش تقویش پارچه‌های گلدار

۲۱۰

- گواش، پاستل چرب
- مقوای استنباخ ۱۷
- تضاد انسیاع و غیرانسیاع
- تضاد تیره و روشن

نوار رنگ‌های به کار رفته در رنگ‌آمیزی طرح لباس

تصویر ۱۸— طراحی و رنگ‌آمیزی نفرش بوسیله‌ی مداد و پاستل و رنگ‌آمیزی زمینه با گواش رفیق شده

۲۱۱

● پاستل چرب و گواش، تجربه‌ی اجرای یک تکیک شیرین و آسان رنگ آمیزی را برای شما فراهم می‌کند.

۱

۲

۱ بر روی طرح خطی مدل، با در نظر داشتن چین و شکن‌های بارچه، با یک مداد پُررنگ، نقوش را طراحی کنید.
۲ حالا نقوش را به وسیله‌ی پاستل چرب رنگ آمیزی نمایید.
۳ گواش را کاملاً رفیق کرده، به طور یک دست زمینه را با آن، رنگ آمیزی کنید. در این مرحله، به دلیل چرب بودن نقوش، رنگ گواش خوب جذب مقوا ننمد، نقوش نمایان هستند. با اضافه کردن غلظت گواش به سایه زدن طرح بپردازید. پس از اتمام کار مجدداً می‌توانید از مداد و پاستل برای پُررنگ کردن نقوش استفاده کنید.

۴

۲۱۲

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

مداد رنگی، روان نویس
لتراست
کاغذ تحریر (A4)

نوار رنگ‌های بدکار رفته در رنگ‌آمیزی طرح لباس

تصویر ۱۹-۵ - اجرای سایه روشن‌های لازم لباس به رسمیه‌ی مداد رنگی با شیوه‌ی دو لایه و نمایش نقوش بارچه به رسمیه‌ی لتراست

۲۱۳

● چاپ کردن نقش لتر است بر روی لباس، یکی دیگر از روش‌های آسان برای نمایش نقش پارچه‌ی یک لباس است. این روش را می‌توان با توجه به چین و شکن‌های پارچه یا بدون توجه به حجم و چین‌ها، بر روی لباس چاپ کرد. در اجرای این تکnik، می‌توان زمینه را با شیوه‌های مختلف رنگ‌آمیزی نمود.

- ۱ سایه روشن‌های لباس را به طور کامل انجام دهید. ایجاد سایه‌ها و نیم سایه‌ها با درجات تیره، برای انجام مراحل بعدی مناسب‌تر است.
- ۲ به وسیله‌ی روان‌نویس، خطوط اصلی طرح را محکم و پررنگ کنید.
- ۳ نقش لتر است را با توجه به چین و شکن‌ها یا بدون در نظر گرفتن آن‌ها، بر روی زمینه رنگ‌آمیزی شده بچسبانید.

۲۱۴

● بعضی از انواع کاغذهای کادو دارای نقوشی هستند که برای نمایش نقوش پارچه‌ی یک لباس مناسب‌اند.

- گواش، مداد رنگی، خودکار
- کاغذ کادر
- ۱۶-۱۷ مقوای فابریانو
- تضاد تیره و روشن
- تضاد مکمل
- تضاد اشباع و غیراشباع

نمونه کاغذ به کار برده شده در کلار

نوار رنگ‌های به کار رفته در رنگ‌آمیزی تی‌شرت

تصویر ۵-۲۰ - طراحی لباس با استفاده از کلار کاغذ و ایجاد سایه روشن‌ها به وسیله مدادرنگی و خودکار برای رنگ‌آمیزی تی‌شرت از گواش و مدادرنگی استفاده شده است.

گواش، مدادرنگی، مازیک
مقوای فابریانو ۱۷
تفاد کیفیت (اصبع رنگ)

رنگ های مورد استفاده در رنگ آمیزی طرح لباس

تصویر ۲۱-۵ - رنگ آمیزی زمینه بدوسیله گواش - مدادرنگی و رنگ آمیزی نقش با مازیک

تمرین

● با در نظر گرفتن موارد ذکر شده، چهار طرح زیر را رنگ آمیزی کنید.

۱- ترکیب‌بندی و هم‌جواری رنگ‌های مکمل - هماهنگی رنگ‌های فام و بی فام

۲- اجرای تکیک توالتیه بوسیله‌ی مدادرنگی، گواش، گواش - مدادرنگی

۳- طراحی نقش گلدار با در نظر داشتن حجم اندام و چین و شکن‌های پارچه بوسیله‌ی مازیک - مازیک نیمه‌خشک - پاستل چرب

۴- نمایش نقش گلدار پارچه بر روی طرح لباس به شیوه‌ی کلاژ زیباتون و کاغذهای کادو و چاپ لتراس

پروژه

در آخرین مرحله کار برای آلبوم، مقواهایی مناسب در قطع ۳۵ تهیه کرده، ۵ طرح لباس، مناسب پارچه‌های گلدار را بر روی آن طراحی نمایید و با اجرای شیوه‌های مختلف رنگ‌آمیزی و طبق موضوعات داده شده به رنگ‌آمیزی بپردازید.

۱- ترکیب‌بندی رنگ‌های سرد هم‌جوار در نقش پارچه و تکه‌های لباس

۲- تضاد تیره و روشن در نقش پارچه و تکه‌های لباس

۳- تک رنگی غیراشباع در نقش و زمینه‌ی پارچه

۴- تضاد اشباع و غیراشباع در نقش پارچه و تکه‌های لباس

۵- تضاد کمیت (وسعت سطح) در نقش پارچه

۲۱۸

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

منابع ترجمه شده‌ی فارسی

- ۱- این، جوهانز - کتاب رنگ، محمدحسین حلیمی، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، چاپ دوم، ۱۳۶۷
- ۲- آبرز، جوزف - تأثیر متقابل رنگ‌ها، عرب‌لی شروه، نشر نی، چاپ اول، ۱۳۶۸، تهران
- ۳- ا. داندیس، دونیس - مبادی سواد بصری، مسعود سیهر، انتشارات سروش، چاپ دوم، ۱۳۷۱
- ۴- بین، فایر - خلافت در رنگ، جلال شباهنگی، انتشارات فرهنگان چاپ اول، ۱۳۷۳، تهران
- ۵- پاکیاز، روین - دائره‌المعارف هنر، انتشارات فرهنگ معاصر، چاپ اول، ۱۳۷۸، تهران
- ۶- جی. الینگو، ریچارد - ساختار رنگ و طراحی، فرهاد گشايش، انتشارات عفاف، چاپ اول، ۱۳۷۸
- ۷- کریمان، رامین - جادوی رنگ، انتشارات دفتر شر فرهنگ اسلامی، چاپ اول، ۱۳۷۱
- ۸- لوشر، ماکس - روانشناسی رنگ‌ها، ویدا ایزاده، ناشر مترجم، چاپ سوم، ۱۳۷۱
- ۹- مرزبان، برویز و معروف، حبیب - فرهنگ مصور هنرهای تجسمی، انتشارات سروش، چاپ دوم، ۱۳۷۱، تهران
- ۱۰- موعودی، محمدامین - کاربرد رنگ در ارگونومی، انتشارات حس برتر، چاپ اول، ۱۳۷۹
- ۱۱- مجموعه‌ی همشبینی رنگ‌ها، نشر کارنگ، شماره‌ی یک به بعد ۱۳۷۷
- ۱۲- ویتگشتاین، لودویک - درباره‌ی رنگ‌ها، لیلی گلستان، نشر مرکز، چاپ اول، ۱۳۷۸، تهران

فهرست منابع

- ۱- لویس آندره، چگونه از چهره طراحی کنیم، ترجمه‌ی عربی شروه، تهران : فرهنگسرای ۱۳۷۵
- ۲- لویس آندره، طراحی از حرکات بدن انسان، ترجمه‌ی فرامرز غنی، تهران : یساولی، ۱۳۷۹
- ۳- لویس دیوید، تکنیک نقاشی با مداد رنگی، ترجمه‌ی محمدحسن اثباتی و سیامک علیزاده، تهران : میکائیل، ۱۳۷۸
- ۴- مانه، هارالد، رنگ در عکاسی، ترجمه‌ی پیروز سیار، تهران : سروش، ۱۳۶۹
- ۵- هوگارد، برن، طراحی بدن انسان، ترجمه‌ی عربی شروه، تهران : یساولی، ۱۳۷۷
- ۶- Ann, Kullberg, Colored Pencil Portraits
- ۷- An Introduction to Illustration - Briaw Lemis - Published by Granye Books. 1995 - London
- ۸- Drawing ?? Jenny Rodwell - Hamlyn 1992
- ۹- Drawing - Jenny Rodwell - Hamlyn
- ۱۰- Isao, Yajima, Figure Drawing for Fashion
- ۱۱- Jill, Bossert, Children's Book Illustration
- ۱۲- Sherry C. Nelson MDA, Painting Flowers Atoz
- ۱۳- The Artist's Manual Step by Step Art School
- ۱۴- The Artist's Manual
- ۱۵-The Hamlyn Complete Art School - Patricia Monahan. Wendy Clouse. Patricia Seligman - Hamlyn - 1993

۲۲۰

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

تصویر ۱-۲۰- والرهای مختلف مابین قرمز و آبی (تفییر درجهی رنگ‌های گرم به سرد)

تصویر ۱-۲۱- تغییر درجهی تیرگی و روشنی با رنگ‌هایی غیر از سیاه و سفید

۱

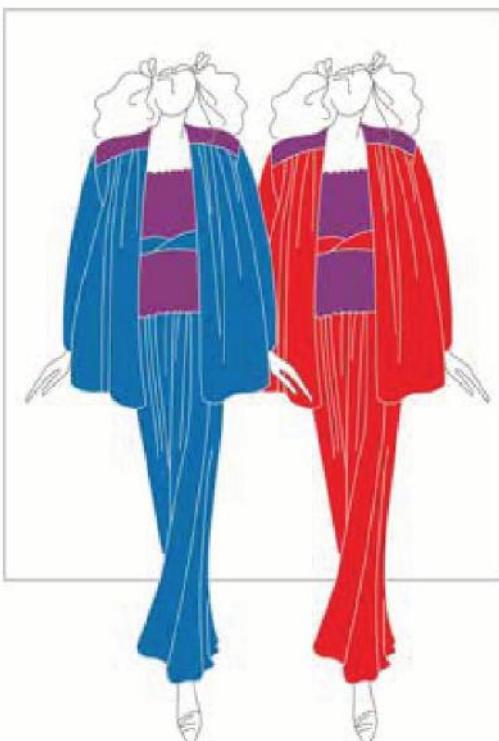

تصویر ۱-۸ - تضاد رنگ (تضاد سه رنگ اصلی)

تصویر ۱-۹ - کاربرد رنگ‌های اصلی در سه شکل اصلی

۲

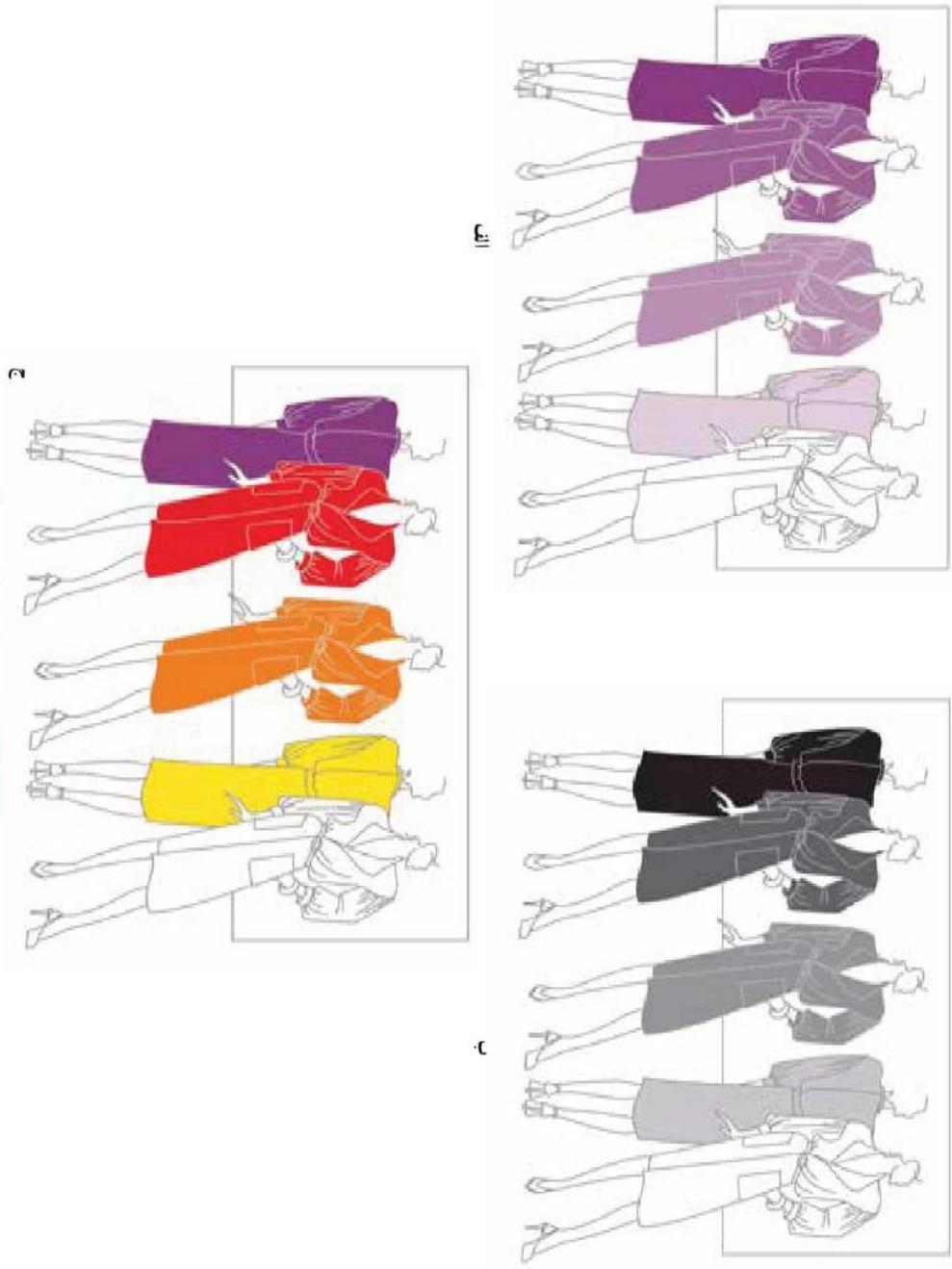

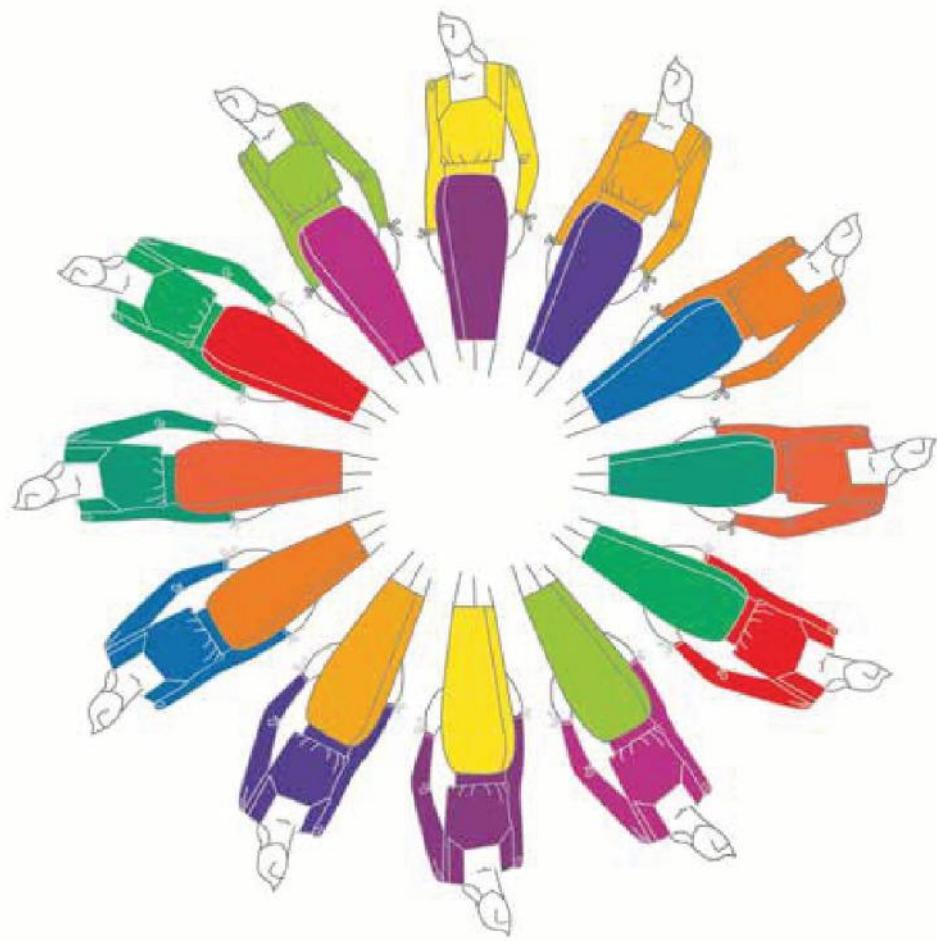
تصویر ۱-۴۶ – تغییر بعد رنگی

تصویر ۱-۴۵ – ب – تغییر درجه ارزش‌های رنگی

تصویر ۱-۴ - مدل‌سازی یا پیکری دنگی

تصویر ۱-۳ - جرخدی رنگ

۵

تصویر ۱-۱۰ - تضاد رنگ‌های مکمل

۶

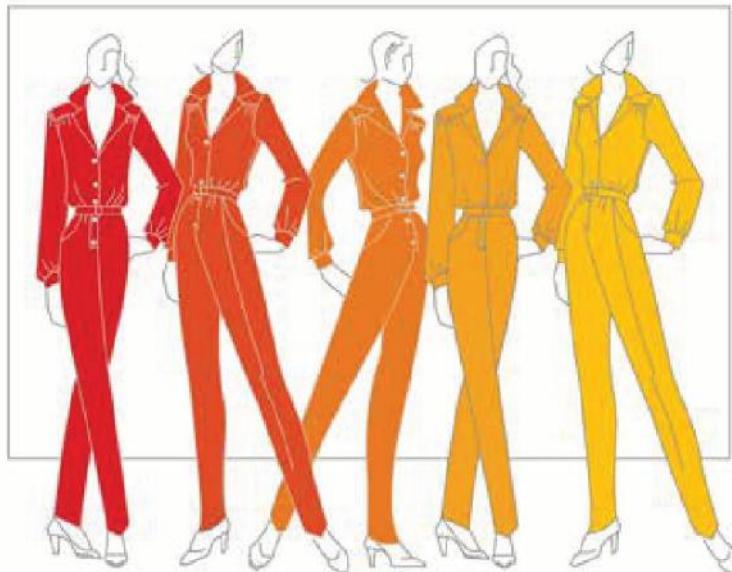
الف - رنگ های سرد (بنفس تا آبی)

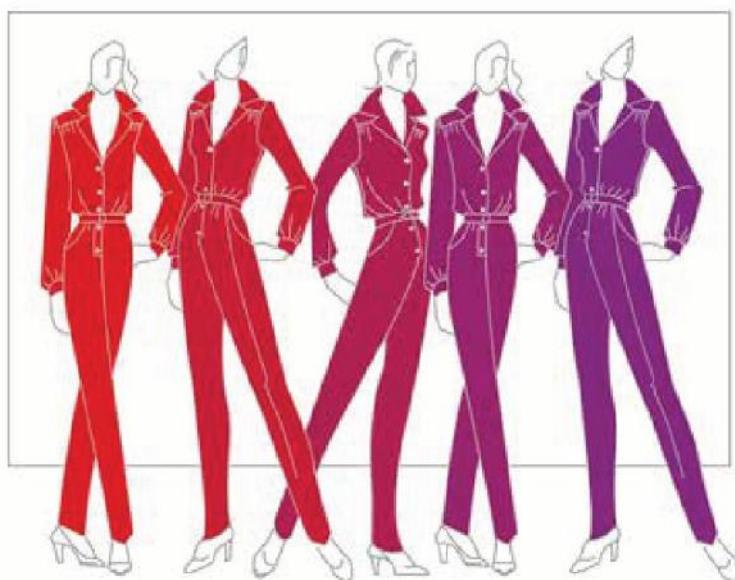
ب - رنگ های سرد (سبز تا آبی)

تصویر ۱-۱۳

۷

الف - رنگ های گرم (قرمز تا نارنجی)

ب - رنگ های گرم (قرمز تا بنفش قرمز)

تصویر ۱۴

۸

تصویر ۱۹-۱ - مقایسه تغییر درجهٔ تیرگی و روشنی رنگ با استفاده از سیاه و سفید

۹

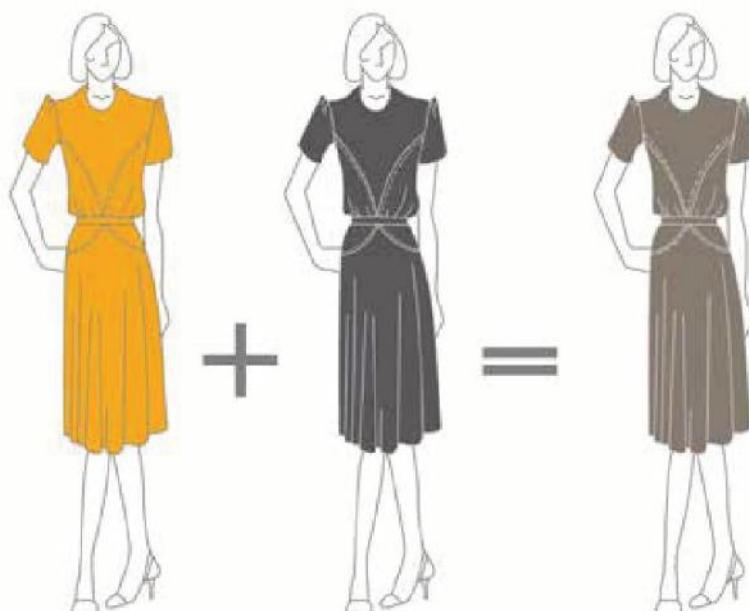

تصویر ۱-۲۵ – تکرینگی یا منوکروم

۱۰

تصویر ۱-۲۷ - غیر اشیاع نمودن یک رنگ در ترکیب با سیاه

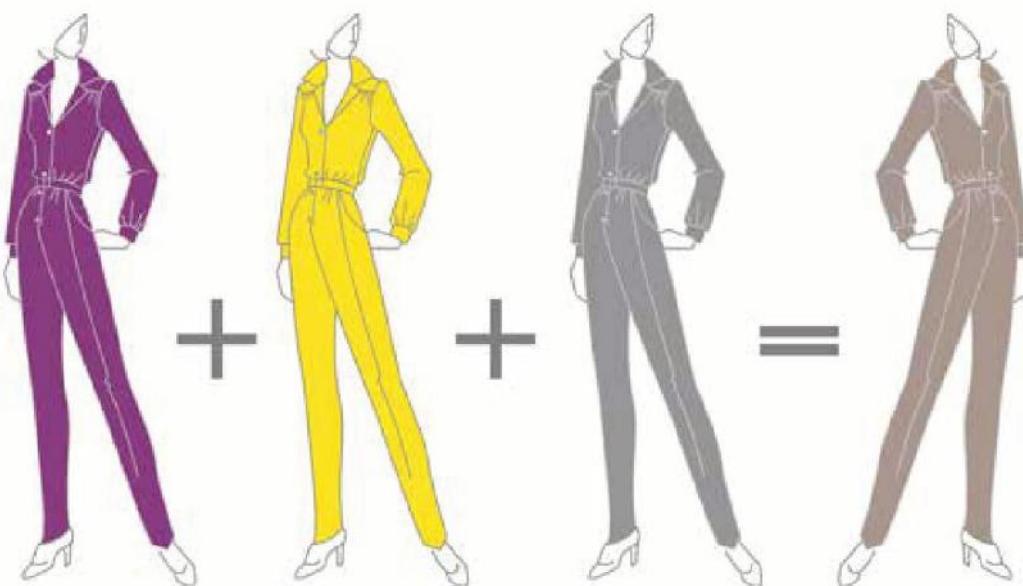

تصویر ۱-۲۸ - غیر اشیاع نمودن یک رنگ در ترکیب با خاکستری

۱۱

تصویر ۱-۲۹ - غیر انساب نمودن یک رنگ در ترکیب با مکمل رنگ

تصویر ۱-۳۰ - غیر انساب نمودن یک رنگ در ترکیب با خاکستری و مکمل آن رنگ

الف—استفاده از ترکیب میاندهای رنگی همچوar در ساخت رنگ میانی
ب—استفاده از ترکیب میاندهای رنگی غیر همچوar در ساخت رنگ میانی

تصویر ۱-۴۱

تصویر ۱-۴۳ – تأثیر فضایی گوناگون بر رنگ

۱۴

تصویر ۱-۴۵ - الف - تغییر وسعت مجازی رنگ‌ها

تصویر ۱-۵۲ – ترکیب‌بندی براساس رنگ‌های بی‌فام

۱۶